Haber

Son Havadisler

AKŞAM POSTASI

5 KURUŞ

Telefon: 23872 Sene: 8 - Sayı: 2495 15 IKİNCIKANUN 1939 PAZAR İLÂN İŞLERİ: Tel. 20335

Fransız - İtalyan ihtilafı vahimleşiyor

Fransanın Akdeniz filosu Tunus sahillerine gidiyor

Erkânı harbiye Reisleri de Tunusa gidecekler

Roma gazeteleri İtalyanın icabında kuvvete müracaat edeceğini yazıyorlar

Paris, 15 (A.A.) — Fransanın Akdeniz filosu, bu ayın 18 inde şimali Afrika sahillerinde bir cevelân yapmağa başlıyacaktır.

Fransız ordusu erkânıharbiye reisi general Gamelin ile deniz erkânıharbiye reisi Visamiral Darlan, Tunusun Cezairin ve Fasın müdafaa teşkilâtını teftiş etmek üzere bu ayın 19 unda Tulondan hareket edeceklerdir.

(Devamı 5 incide)

Çemberlâyn ile Musolini Romada ilk karşılaştıkları vakit...

İngiliz Başvekili Londraya döndü

Çemberlayn, Fransanın tehdit edilmesi takdirinde ingilterenin hareketsiz kalamayacağını Musoliniye bildirmiş

Roma, 14 (A.A.) — Çemberlayn, saat 12,05 te trenle hareket etmiş ve istasyonda Mussolini ile Kont Ciano tarafından teşyi edilmiştir.

Kalabalık bir halk kütlesi, İngiliz başvekilini alkışlamıştır. Askerî bando, İngiliz millî marşını çalmış ve İngiliz kolonisi, marşı hep bir ağızdan söylemiştir.

Çemberlayn, sureti hususiyede Mussolini ile bir müddet görüşmüş, sonra iki devlet adamı samimiyetle birbirlerinin ellerini sıkmışlardır.

* * *

Görüşmelerin bir tek müsbet neticesi

Londra, 14 (A.A.) — İngiliz gazeteleri, Roma görüşmelerinin menfi neticelerle sona erdiği hakkında dün verdiği fikirleri bugün yeniden teyit etmektedir. Musolini'nin sulh için çalışmak hakkındaki temi-

(Devamı 4 üncüde)

Fransız zabıtası Ekrem Köniği yakalayabilecek mi

Fransız ajansı tekzibini tavzih ediyor

Paris, 14 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Fransada tevkif edildiği bildirilen ve bilâhare tekzip edilen tayyare kaçakçılığı ile alâkadar Türk vatandaşı Ekrem König hakkında Fransız millî emniyeti aşağıdaki tavzihi neşretmektedir:

Türk hükûmetinin talebi üzerine millî emniyet cinaî polis servislerinin Ekrem Köniği aradıkları doğrudur. Fakat bu kaçakçı hâlâ bulunamamıştır. Çarşamba günü neşredilen tekzip, malûm olduğu üzere, adlî polisin meçhûlü bulunan Ekrem Hamdi isminde bir adama ait bulunuyordu. Fakat bilâhare Ekrem

(Devamı 4 üncüde)

Süriyede kanlı hâdiseler oluyor

Talebeler nümayişlerde birbirlerile çarpıştılar, bir çok yaralı var

Şam, 15 (A.A.) — Muhalefet mütrit partisi dün akşam ve bu sabah müteaddit tezahürler tertip etmiştir. Dün akşamki, tezahürlerde talebeler arasında çarpışma olmuştur. Bir talebe yaralanmıştır. Bu sabahki çarpışmalarda ise, yaralı miktarı 20 kişidir. Mektepler bir gün için tatil edilmiştir.

Memur maaşları

Hayat bahalılığı derecesi düşürülerek indirilecek mi?

Barem kanunlarında tadilât yapılması için hazırlanıldığı malûmdur. Bu münasebetle (Vakıt) arkadaşımız bu sabahki sayısında şöyle bir haber vermektedir:

"Hususî surette istihbaratımıza nazaran, ortada dolaşan şayiaların aksine olarak, hükûmet hayat pahalılığı derecesini düşürmek ve bu nisbette memurlarımızın maaşlarını indirmek kararındadır..,

(Vakıt) arkadaşımızın bu haberini pazar olduğu için tahkik edemedik.

İki cinayet oldu

Sırnaşık bir sarhoş

Ramide bir kahveci tarafından

Balta ile yaralandı

Beyoğlunda da bir genç, nişanlısı ile müstakbel kaynanasını bıçakladı

Ramide bir cinayet oldu.

Dün gece yarısından sonra Ramide Hayrinin kahvesinde müşterileri sohbet edip kahvelerini içerler, oyun oynarlar ve cıgaralarını tüttürürlerken birdenbire kapı açılmış bir genç bir taraftan yalpalarken bir taraftan yayvan bir ağızla küfürler savurmaya başlamıştır.

Herkes doğrulmuş, kapıya bakmışlar. Küfrederek içeriye giren gencin Boşnak mahallesinde oturan ve bir fabrikada çalışan 30 yaşlarında Ömer olduğunu görmüşlerdir.

Ömer, kafasını bir hayli tütsülemiş bir vaziyettedir; kendisine yapılan nasihatleri dinlemiyecek, işitmiyecek kadar...

— Sus. Küfrü kes de otur. - diyenlere zaten baygın gözlerini büsbütün kapamış ve ağzını açmıştır:

Dükkânına kendini bilmiyecek kadar bir sarhoşun musallat olarak müşterilerini rahatsız etmesine canı sıkılan kahveci yerinden doğrulmuş:

— Sus! - demiş.

Susan kim? Önce bir küfreden Ömer, ikiye çıkmış, ikiden üçe ve katmerli küfürlerine başlamış.

Hayrinin kan tepesine çıkmış, sarhoşu kollarından yakalıyarak kapıdan dışarıya atmak istemiş... Vay sen misin Ömeri kapıdan dışarı atacak adam! Katmerli küfürler yakası açılmamışlara dönmüş velhasıl bir kıyamet bir gürültü...

Müşteriler, bu vaziyet karşısında daha fazla duramamışlar birer-birer çekilip gitmişler.

Hayri, ticaretine zarar veren, dükkânında huzur ve sükûn bırakmıyan Ömerle dükkânda karşı karşıya kalmışlar.

Hayrinin tahammülü kalmamış,

(Devamı 4 üncüde)

Sevimli komiğimiz hasta

Kuvvetli müshil, Naşide ter döktürmüş!

Tansiyon yüksekliğinden muztarip olan Komik Naşit, müshil aldıktan sonra, sahnede halkı güldürürken çektiği sıkıntıları anlata anlata bitiremiyor

Halk komiği sanatkâr Naşit, tansiyon yüksekliğinden muztariptir ve bir gözü görmemeğe başladığı için üç doktor tarafından tedavi edilmektedir.

Sanatkâr, bundan bir müddet evvel, gözünün görmediğini sezince haklı bir telâşa kapılmış, hemen doktoruna koşmuştur. Doktor, hastalığı "tansiyon yüksekliği,, olarak teşhis etmiş ve kendisine kuvvetli bir müshil vermiştir.

Naşit, kuvvetli müshile rağmen, meslek icabı o gece gene sahneye çıkmıştır. Bu, sevimli komiğimiz için bir hayli ıstıraplı olmuş, halkı güldürürken sık sık vecalar hissetmiş ve münasip tekerlemelerle mükâlemeyi bırakıp kulise koşmuştur.

Kıymetli sanatkâra geçmiş olsun der, çabuk iyileşmesini temenni ederiz.

Komik Naşid

On ve beş liralıklar yapan Kalpazan çetesi yakalandı

Cölcük civarında bir köyde imalâthaneleri basıldı

Bir müddettenberi Bursa, İznik, Gölcük ve İzmit havalisinde kalp eski beş liralıklardan sürüldüğü görülmüş ve sıkı bir tahkikata girişilmiştir.

Zabıta nihayet bu sahte beşliklerin Gölcük civarındaki Tatarihanide köyünde imal edildiğini öğrenmiştir. Bundan sonra, oldukça büyük ve muntazam bir teşkilâtla çalışmakta olan kalpazan çetesini yakalamak için tertibat alınmış ve kalpazanlar suç üzerinde alâtlarile beraber yakalanmışlardır.

Bunlar Değirmenderede oturan Rizeli Ilyas kaptan ve Tatarihanide köyünde Mehmet oğlu Hakkı Acan, hizmetçisi İbrahim Göksulu

(Devamı 4 üncüde)

Çekoslovakya Komünistleri Rusyaya ihraç etmek istiyor

Yazısı 3 üncüde

HABER'in Güzel gözler müsabakası

Senenin en büyük eğlenceli ve mükâfatlı müsabakasıdır

Bugün kadın okuyucularımızdan aldığımız güzel gözlerin resimlerini neşre başlıyoruz

No.: 5 Emirgân N. V.

Bu resmin sahibi bize adresini vazılı surette bildirmelidir. (Sebebini iç sayfalarımızdaki tafsilâtı okuyup anlamalıdır.)

Okuyucularımıza dağıtacağımız mükâfatların kıymeti 800 lirayı aşkındır.

160 lira kıymetinde bir radyo, kristal büfe takımları, kıymetli ceb ve kol saatleri, muşambalar, elbiselikler, istenilen eşyayı alabilmek salâhiyetini veren 20, 15, 10 lira gibi para kıymetinde kartlar muhtelif ev eşyası vesaire

Müsabaka kuponu
HABER
No: 60 - 5
11.1.1939 — 11.3.1939

Müsabakamıza iştirak ediniz ve kuponlarımızı toplamıya başlayınız

POLİTİKA

Roma yolu

Yazan: A. Duff Cooper

— Eski İngiliz Bahriye Nazırı —

Bugün büyük Britanya başvekili ve hariciye nazırı Romaya müteveccihen hareket ediyorlar. Tarihin ilk zamanlarından, orta çağdan bugüne kadar Romaya yapılan bütün seyahatlerin kısa bir hülâsasını yapmak lâzımgelseydi kocaman bir kitap olurdu. Bu hafta yapılan bu seyahat de tarihin bugüne kadar kaydettiği Roma seyahatlerinden lâalettayin birisi kadar mühim olabilir. Omuzları üzerinde çok ağır bir mesuliyet yükü taşıyan iki İngiliz devlet adamı kendileri ile beraber bütün vatandaşlarının muvaffakiyet temennilerini de götürüyorlar. Vazifeleri çok yüksektir. Oraya beraberinde gurur, şeref ve cesaret de götürüyorlar.

Bazı kimseler bu yolculuğun müsait bir zamanda yapıldığına şüphe ettiler; diğer bir takımları da gitmeden evvel Romada söyliyeceklerine dair parlâmentoda izahat vermemiş olmasına teessüf ettiler. İlk bakışta bu tenkidlerin her ikisi de esaslı görünür. Eski diplomasi sisteminde bütün ehemmiyetli siyasî işlerin halli tecrübeli mütehassıslara terkedilir, ve devlet reisleri biribirile konuştukları zaman yalnız tahakkuk etmiş işlerden bahsederler, halledilecek işler hakkında ağızlarını açmazlardı. Bu usulü beğenen insanların bugün de mevcut olması muhtemeldir. Fakat zamana uymak lâzımdır; insan geçmiş günlerin hasretini çekebilir; yalnız bu hayatın yürüyüşünün tersine gitmek demek değildir. Bugünün diplomasi usullerinde salâhiyetli ve mesul devlet reislerinin doğrudan doğruya görüşmelerine çok ehemmiyet veriliyor. Hiçbir memleket bu hususu ihmal etmemeğe mecburdur.

Mahrem olması icap eden mükâlemeler hakkında evvelden tam bir surette malûmat vermenin muvafık olacağına dair olan telkinlere gelince, bu görüşmeden evvel verilen izahatın, mükâlemeleri yapacak devlet adamının hürriyetini tahdit edip etmiyeceğini kestirmek lâzımgelir ki bu da ekseriya müşküldür. Demokrat hükûmetler de şeflerine, totaliter hükûmetler de milletin şefine karşı olan gurur ve emniyeti kadar emniyet etmelidir. Esasen bu emniyet çok yerinde olur. Çünkü demokrat hükûmetlerde devlet adamına emniyet edilmeyince yerine bir diğerini geçirebilecek meşrutî usullere müracaat edilir.

Romada münakaşa edilecek meseleleri bilmiyoruz, fakat İngiliz nazırlarının İtalyan milleti tarafından nasıl karşılanacağından emin olabiliriz. Bu karşılanış resmî bir kabulün talimat dairesindeki heyecanı, resmî ziyaretçiler şerefine yapılan kabul resmine iştirak etmeğe mecbur kalmış emniyetsiz ve kindar bir milletin zoraki alkışları şeklinde olmıyacaktır. Bu karşılayış, kendi tarihini kuvvetle bilen, ve kendilerine her vakit en kuvvetli dostluk tezahürleri gösteren bir memleketin mümessillerine kalbden gelen heyecanı ifade edecek, bu heyecana İtalyan milletinin, Avrupanın en müşkül bir anında dünya sulhunu kurtarmak için çok büyük fedakârlıklar yapmış bir devlet adamına olan minnet ve saygısı da katılmış bulunacaktır..

Fakat merasim ve alkışlar bittikten sonra, bir odanın sükûneti içerisinde esaslı işler münakaşa edilmeğe başlanınca İtalyan milleti bu mümessillerden acaba ne istiyeceklerdir.? Bu mümessiller bu isteklere karşı cevap olarak neler hazırlamışlardır? Dönerken ana yurtlarına neler getireceklerdir? İşte bugün beynelmilel meselelerle alâkadar her kesin dimağlarında çizilen sualler bunlardır.

İşte bunun içindir ki her şeyden evvel İtalyanın gayesini ve ihtiraslarını açıkça göstermeğe ve bu arzuların haklı olup olmadığını ve yapılıp yapılamıyacağını araştırmağa mecburuz. Bu suretle hareket edersek çok zaman kazanmış; ve statükoda başlıyarak, ayni zamanda İtalyanın Trablusgarp işgalinin ve İngilterenin Mısırda haiz olduğu hususî vaziyetin esaslarını araştırmağa lüzum görmeden, Hebişstanın zaptı ve Kıbrıs idaresini tenkid etmeden vakiaları olduğu gibi kabul etmiş olacağız.

İtalya bir Akdeniz devletidir. Mevcudiyeti Akdenizle çerçevelenmiş biricik kuvvetli hükûmettir. İtalyanın bütün sahillerini, ve âdeta bütün İtalyayı Akdeniz dalgaları yalar. Büyük Britanya için Akdeniz faydalı bir deniz yoludur, fakat bu yol İngilterenin garp imparatorluğunu müstemleke imparatorluğuna bağlar ve bu yolun yerine başka bir yol ikamesi imkânsız değildir. Halbuki İtalya için Akdeniz hayat veya ölüm meselesidir. Eğer Akdeniz İngilterenin ticaret gemilerine tamamen kapansa bile bu gemiler biraz fazla gecikerek ve daha başka bir iki mahzura katlanarak Ümit burnundan geçmek suretile yollarına devam edebilirler. Fakat bu deniz İtalyan gemilerine kapanırsa İtalya haricî ticaretinin yüzde 86 sını kaybeder. Ve tamamile harap olmak tehdidi altında kalır.

Akdeniz üç methali olan bir iç denizdir: Süveyş kanalı, Çanakkale ve Cebelüttarık. Bu üç methalin hiç birisinde İtalyanın en ufak bir kontrolü dahi yoktur. Nazarî olarak Süveyş kanalı beynelmileldir. Fakat hakikat halde bu kanal bir Fransız kumpanyasının kontrolü altında bulunuyor. Bu kumpanyanın hisse senetlerinin de en çoğu İngilterenin elindedir. Çanakkale boğazı Türkiyenin mutlak hâkimiyetine tabidir. Üçüncü methale Cebelüttarık müstahkem mevkii ile İngilizler hâkimdir. İtalyanın kendi öz malı "Mare Nostrum,, telâkki ettiği denizin kapıların her birisinde yabancı bir nöbetçi bulunmasından memnun olmayışı biraz da tabiîdir. İşte meselenin en mütebariz noktası burasıdır; buna da kolaylıkla bir çare bulunabilir.

İtalyanın Afrikanın şimalinde ve malik olduğu geniş Trablusgarp toprakları Sicilyanın cenubuna yakındır ki burası Akdenizde ikinci bir Cebelüttarık teşkil eder denilebilir. Fransız himayesinde olan Tunus Trablusgarp ile hem huduttur. Bu memleket eskiden Fransa ile İtalya arasında bir memnuniyetsizlik membaıydı. Fransız - İtalyan dostluk semasını kaplayan bu bulutun 1935 de Laval ve Musolini arasında aktedilen bir muhade ile her iki tarafı memnun edecek şekilde sıyrılmış olduğu kabul edilmişti. Bu yıl İtalyanların Habeşistanı istilâ ettikleri yıldır. Bu tarihte Fransızların müsamahasına İtalyanların çok ihtiyacı vardı. Musolini 1945 de Tunustaki bütün İtalyan mekteplerinin Fransızlaştırılmasını ve 1963 de de Tunusta oturan bütün İtalyanların Fransız tabiiyetine geçmesini kabul etmek suretile bu anlaşmanın bedelini ödemiştir. İtalya bu anlaşmanın bütün menfaatlerinden istifade etti. Fakat kendisine tahmil edilen mecburiyetlerden hiç birisini ifa etmedi ve Musolini bu taahhütlerin hükümsüz olduğunu ilân etti. Bu hareket tarzı çok basittir. Pazartesi yapılan bir iş cumartesi tediye edeceğini kabul etmek ve cumartesi gelmeden mukaveleyi feshetmekten farksızdır.

* * *

Tunusta bir hayli İtalyan bulunduğu, Fransızların kendi müstemlekelerinde oturan ve millî emeller besliyen ecnebiler hakkında sempati beslemediklerini kimse inkâr etmez. Fakat her meseleyi tetkike iyi veya fena taraftan girişmek şıkları her vakit mevcuttur. Ve bütün memnuniyet verici hal tarzları meseleyi münakaşa ve tetkike girişmek şekline tabidir. Taahhüt ettiği bir şeyi, bu taahhüdün kendisine tahmil ettiği mecburiyetleri yapması için muayyen olan yade gelmeden evvel, fakat kendisi bu taahhütten istifade ettikten sonra, bozmak tabiî bir meseleyi kötü tarafından tetkike girişmektir. Vaziyeti bilmiyen talebe yığınları tarafından göklere çıkartılan "Tunus, Korsika, Nis,, sesleri affedilebilir. Fakat bu sözler eski devirlerde Roma statüsünün toprandığı yerden çok uzakta bulunmıyan İtalyan mebusan meclisinde de söylenmiştir. Eğer Musolininin de Roma imparatorluğunu bütün haşmetile tekrar diriltmek niyetinde olduğu hakikatse, İtalyan başvekilinin, Roma imparatorluğunun en haşmetli devirlerinde, bütün İtalyanların ağır başlı adamlar olduğunu, ve Roma statüsünde kudretlerini kaybettikleri zaman ile asalet ve gururlarını muhafaza ettiklerini de hatırlamaları lâzımgelir.

İtalyanın Nis üzerinde hak iddia etmesi için gösterdiği sebeblerle Fransa da Napoli üzerinde hak iddia edebilir. Korsikanın İngiltereye ait olduğunu diyenler vardır. Fakat bu ada hiçbir zaman İtalyaya ait olmamıştır. Bunlar büyük Britanyayı doğrudan doğruya alâkadar etmiyen ve Fransa ile İtalya arasında halledilecek meselelerdendir. Fakat İtalya ile İngiltere arasında dahi Akdeniz ve yakın şarka dair münakaşalı bir çok meselelerin mevcudiyetinde katiyen şüphe edilemez.

Teferrüatı pek malûm olmıyan bu meseleler hakkında İngiliz milletinin vaziyeti kısaca hülâsa edilebilir. İngilizler sulh yolunda birçok fedakârlıklar yapmağa hazırdırlar. Fakat karşılıklı tehdit halinde kalan fedakârlık yapmaktan yorulmağa başlamışlardır. İngilizler âlicenab ve cömert bir millettir. Lüzumu olduğu vakit her şeyi sarfetmekten çekinmez. Fakat hiç tahammül edemediği bir şey, aldanmış olmasıdır. 30 eylûl'de İngiltereye sulh vaad olunmuştu. Fakat İngiltere bügün sulhu elde ettiğinden emin değildir. İstikbalde bütün müzakereler itina ile tetkik edilecek ve maddî bir menfaat görülmedikçe kabul edilmiyecektir

İtalyan milletinin noktai nazarı bundan başka türlü müdür? Bazan İtalya şunu veya bunu istiyor deyi veriyoruz. Fakat İtalyada makarnasını yiyen adam, kıyılara ağını geren balıkçı, akşam üzeri öküzleri önünde evine dönen çiftçi, büyük kanalda şarkı söyliyen gondolcu acaba Tunus, Süveyş, büyük Roma meselelerile meşgul müdür? Hayır, onlar Musoliniye yalnız kendilerine iş bulduğu, memleketin asayişini temin ettiği, İtalyan ismini yükselttiği için minnettardırlar. Ve şimdi Musoliniden eserini en kıymetli bir taç ile süslemesini bekliyorlar. Bütün dünya milletleri sulh istiyorlar.

Övr'den

Üniversitede sömestr tatili dünden itibaren başlamıştır. 6 şubata kadar sürecek olan bu tatil zarfında talebeler memleket içinde ve dışında seyahatler yapacaklardır.

Sömestr tatili münasebetile son sınıf talebelerine çay ziyafeti vermekte olan Üniversite Rektörü Cemil Bilsel dün de Tıb fakültesi son sınıfına bir ziyafet vermiş ve talebelerle hasbihallerde bulunmuş, kendi [illegible] Bundan başka, hukuk fakültesi talebeleri de [illegible] da bir tanışma çayı tertip etmişlerdir.. Resimlerimizde, çayda bulunlardan iki grup görülüyor.

Haber Şehirden ve Memleketten

Istanbul tevkifhanesindeki azılı mevkuflar

Üsküdar hapishanesine nakledliyor

İstanbul tevkifhanesinde bilhassa son günlerde sık sık ileri gelen hâdiselerden sonra bu hususta tedbirler alınmasına başlanmıştır. İlk olarak İstanbul tevkifhanesi ve hapishanesinde bulunan en azılı ve en belâlı mevkuflardan 15 kadarı Üsküdar hapishanesine nakledilmişlerdir. Bunlardan başka bir kısmının daha Üsküdara nakilleri kararlaşmıştır. Böylelikle aralarında bir türlü geçinemiyen mevkuf ve mahkûmlar biribirlerinden ayırtılmaktadır. Üsküdar hapishanesindeki sıkı disiplin altında bu mahkûmların kısa bir zamanda az çok ıslahıhal edecekleri ve kabayılıklarını kaybedecekleri muhakkak görülmektedir.

Istanbullulara temiz su ve hilesiz yağ

Belediye her iki meselenin de halli için esaslı tedbirler alacak

Belediye, İstanbulun iyi su meselesini esasından halletmek için bu meseleyi bütün ehemmiyetle ele almış bulunmaktadır. Bu maksatla belediye tarafından sıhhat müdürlüğünde bir komisyon teşkil edilmiştir. Bu komisyon, İstanbul gibi tabiatin en mebzul bir şekilde dünyanın en leziz sularına sahip kıldığı bil beldede bir türlü halledilemiyen iyi su işini her cepheden tetkik etmektedir.

Vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdarın gösterdiği lüzum üzerine bu heyete sucular cemiyeti reisi avukat Aziz de iştirak etmiş ve öğrendiğimize göre İstanbulda iyi su meselesinin bütün gayretlere rağmen ne için bir türlü halledilemediği hakkında etraflı ve fiiliyata dayanan izahat vermiştir.

Belediyenin bütün kontrollerine, her iyi su çeşmesi ve menbaı başında bir belediye memuru bulunduğu, su kaplarının ağızları belediye memurları tarafından bizzat mühürlenmesi icap ettiği halde İstanbulluların nasıl olup da bu kaplar içinden gene terkos ve sarnıç suları içtikleri bu heyetten açıkça mevzuubahs edilmiştir. Bu meyanda su başında duran belediye memurlarının ücretlerinin çok azlığına da işaret olunmuştur.

Vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdar, İstanbulluların iyi ve sıhhî su içmeleri işine birinci plânda yer vermektedir. Bunun için belediye mevcut olduğu görülen hilekârlığı ve halkın sıhhatine suikastı her ne tedbirle olursa olsun önlemeğe karar vermiştir.

Yağların kontrolü

Belediye, bundan bir müddet evvel ortaya atılan yemeklik yağların tağşişi meselesile de büyük bir ehemmiyet vererek meşgul olmaktadır. Belediye zabıtası memurları yalnız büyük imalâthane ve toptancılardan değil, mahalle bakkallarından dahi haftada birkaç defa nümune almağa başlamışlardır. Bu şekilde devam ettirilecek sıkı bir kontrolle toptancıların mağşuş yağ yapmağa imkân bulamıyacakları gibi, bakkalların da bu nevi yağları almamağa bilhassa dikkat edecekleri ümit olunmaktadır.

Alınan yağ nümuneleri hemen belediye kimyahanesine sevkedilmekte ve tahlil neticesine intizar olunmaktadır.. Bu suretle belediye kimyahanesinden yağ tahlilleri işi mühim bir yekûn tutmağa başlamıştır.

Bu arada İstanbul bakkalları bir iddia ortaya atmışlardır. Bakkallar cemiyeti mümessilleri, bizzat vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdara kendilerinden alınıp da tahlilhaneye sevkedilen yağların sıra beklerken orada acıdığını ve bozulduğunu, bu sebeble kendilerinin cezaya uğradıklarını ileri sürmüşlerdir. Belediye reisi, bu iddiayı tetkik edeceğini bildirmiştir.

Askerliğe davet

Bakırköy askerlik şubesinden:

1 — Piyade sınıfından yoklama kaçağı bakaye hastalık ve diğer meşru sebeblerle şimdiye kadar sevkolunmıyan islâm 316 - 329 doğumlular celb ve sevkedilecektir.

2 — Bedeli naktî vereceklerin bedelleri 20-1-939 cuma günü akşamına kadar kabul edilecektir. Şubede toplanma günü 21-1939 dır.

3 — Alâkadaranın muayyen günde müracaat etmeleri.

Mesut bir evlenme

Beşiktaş evlendirme memuru Ferit Tekirin kızı Hayrünnisa ile Alpullu şeker fabrikası merkez fen memuru Hürrem Sümerin evlenme törenleri dün gece Kadıköyünde Süreyya salonunda yapılmıştır. Yeni evlilere saadetler dileriz.

Tonton amca kunduracı

Istanbuldaki Halkevlerinin faaliyeti

Iki Merkez Halkevi birleştirilecek mi?

Eminönü halkevi için bugünkü binanın yanında yapılmakta olan yeni büyük binanın zemini mı tamamlanmıştır. Bu bina gençlik sarayı mahiyetinde olacaktır.

Bu arada, mühim bir nokta rinde durulmuş bulunmaktadır. mizde Eminönü, Beyoğlu, Üsküdar, Kadıköy kazalarile Şişli nahiyelerinde mini ve leri bulunmaktadır. Bu halkevleri ayrı ayrı yardım görmekte ve ayrı faaliyet sarfetmektedir. halkevleri talimatnamesi bu te müsaittir. Her kaza ve nahiye lüzum hasıl olunca bir halkevi labilir. Fakat, İstanbul gibi bir şehirde de bu şeklin tatbikine zum var mıdır? İşte bu şekilde tüle tetkikler arasından geçen da evvelce olduğu gibi yalnız bul ve Beyoğlunda birer halkevi lunması ciheti üzerinde durulmuş bulunmaktadır. Bu mevzuu rafında tetkikler yapılmaktadır.

Tamir edilecek yollar

Mayıs nihayetine kadar edilecek

Belediye tarafından bozuk yolların tamiri faaliyetine devam mesi kararlaştırılmıştır.

Beyoğlu, Adalar, ve Bakazalarında isimleri evvelce edilen ve mayıs nihayetine kadar tamiri tamamlanacak yollar başka Kadıköy kazasında ye, Misakımillî, Fazlıpaşa, hetefendi sokaklariyle rıhtım zerindeki tramvay yolu ve bu sım yerlerin de mecraları olunacaktır.

Sarıyer kazasında Büyükdere Karaorman, Canfes ve sokaklariyle Kireçburnunda me, Yeniköyde Salkımküpe, çuktepe, Emirgânda İlkbahar Rumelihisarında Meydan larında kaldırım ve Sarıyer caçeşme sokağında da parke yapılacak, Sarıyer deresi lenecek, Yenimahalle ve köprüleri tamir olunacaktır.

Fatih kazasında da Fener yesinde Yeşiltulumba ve Samatya nahiyesinde Tatlıkuyu Mütesellim, Marmara, rük nahiyesinde Sarayağası remini nahiyesinde ve Tepedağı sokakları tamir lecektir.

Haber
AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Us
İDARE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Yazı işleri telefonu: 23872
İdare " 24370
İlân " 20335
ABONE ŞARTLARI
Senelik Türkiye 14.00 Kr. Ecnebi 27.00 Kr.
6 aylık 7.50 " 14.00 "
3 aylık 4.00 " 8.00 "
1 aylık 1.50 " 3.00 "

Hayata dair

Şairin devri

GEÇENLERDE bir gazete, yaşayan şairlerimizin birinden bahsederken: "Devrini bitirdiği için artık şiirleri neşrolunmuyor,, diyordu.

Bu söz beni bir hayli düşündürdü. Bir şair için devrini bitirmek ne demektir?... Böyle bir hüküm veren adam - her kim ise - acaba eski şairlerin, meselâ bizim divan şairlerimizin eserlerini ara sıra olsun açıp da okumuyor mu?... Okumuyorsa, onlardan hiçbir zevk alamıyorsa, içinde yaşadığı devirden, âlemden biran olsun kurtulup dünün eserlerini de tadamıyor, onlar da kendini bulamıyorsa ona gerçekten acırım. Pek yapayalnız yaşıyan bir adam... Onda yalnız zamanının, mensup olduğu cemiyetin yarattığı adam var; asırlardanberi sevinçlerini, kederlerini söylemiş adamlar gelip onunla konuşmuyor; ancak kendi gibi düşünen, kendi gibi hisseden insanların sohbetine mahkûm. En ufak bir değişiklik onu şaşırtıyor ve söyleneni anlamaz oluyor... Devrine, modaya bu kadar tabi olan adam, en şifasız illete, kalabalık bir dünyada tek başına kalmak illetine uğramış demektir.

Kendisi eski devirlerin eserlerinden de zevk alabiliyorsa bu sözü: "Devrini bitirdiği için artık şiirleri neşrolunmuyor,, demesi ne demektir? O şairi gücendirmemek, ona: "Ne yapalım? bir gün gelir, her şair sizin gibi unutulur,, demek mi ister? Buna imkân mı var? kendisi kadar, hattâ kendisinden yaşlı oldukları halde daima yazan ve eserleri neşrolunan şairleri görmüyor mu? öyle bir sözle aldanması kabil mi?... Herkese hakikati, yani düşündüğümüzü olduğu gibi söylemeğe mecburuz;o şaire de; "senin eserlerini beğenmediğimiz için, onları güzel bulmadığımız için okumuyoruz,, diyebilmek lâzımdır. (Ben o şaire böyle söylemem; çünkü şiirleri arasında gerçekten beğendiklerim vardır. Öyle en büyüklerle kıyas edilecek bir şair değildir; fakat güzel yazıları da vardır ve kendisi, edebiyatımızda, mühim bir değişmenin mübeşşiridir.)

O halde onun şiirleri niçin neşrolunmuyor?... kendisi yazmıyor da onun için... bizde şairler ekseriya genç ölür; yani, kendileri yaşasa bile, gönüllerinde şiir ateşi, yaratıcılık çabuk söner. Tevfik Fikret için de öyle olmadı mı? *Rübabı - Şikeste*'den sonra yazdıkları nedir ki? *Tarihi - Kadim* güzeldir; fakat *Halûkun defteri*'nde hemen hemen hiç şiir yoktur. Tevfik Fikret, gönlünde şiir kalmadığını hissettiği içindir ki nazımına fikir karıştırıp onunla devam etmeğe çalışmıştır. Tevfik Fikret gibi daha birçok şair gösterebiliriz: Ya çabucak susmuşlar veyahut eski eserleri kadar kuvvetli olmıyan şeyler yazmışlardır. "Devrini bitirdiği için şiirleri artık neşrolunmuyor,, demek şair için de öyledir. En son eserlerinde, ilk şiirlerinin tazeliği kalmamıştı; eski söylediklerini tekrar ediyordu. Bunun için sustu. Şimdi yazmıyor.

Eski eserleri de bugün okunamıyorsa, beğenilmiyorsa o halde o şairin hiçbir zaman gerçekten bir devri olamamış demektir; ancak moda terkibiyle bir müddet beğenilmiş, sonra kitabı kapatılmıştır. "Devrini bitirmek,, bu demekse bir şaire bu sözü söylemek, dünyada belki en ağır, en insafsızca hükümdür.

Nurullah ATAÇ

Nişan

Emekli Ünyüzbaşı Abdürrahman Günerinin kızı ve gazeteci arkadaşlarımızdan Faik Güneri'nin kardeşi Mürüvvet Güneri ile Beyazıt maliye şubesi memurlarından İhsan Eroral nişanlanmışlardır. Genç nişanlıları hararetle tebrik ederiz.

Not

Fransa zabıtası ve Ekrem Göynüg

EKREM König aranıyor... Bulunabilecek mi? Bunu Fransız zabıtasına sormalı... Maalesef bir Türk vatandaşı olduğu halde, merbut bulunduğu ve belki de nimetlerini gördüğü Türkiye Cumhuriyeti adına sahtekârlık yapan bu südü bozuk sergüzeştçi, bugün Türkiye hududları dışında bulunuyor. Nerede? Bize göre Fransada, Fransızlara göre de başka bir yerde...

Haber'in, hâdiseyi verdiği 7 tarihli nüshasındaki malûmat Ekrem König'in bir otomobil kazası neticesinde Nimes şehri hastanesine yatmış bulunduğu ve hüviyetinin de bu hâdise dolayısiyle anlaşıldığı merkezindeydi.

Havas ajansı, bu haberi tekzib edecek yerde: "Haber gazetesi böyle bir havadis neşretti, fakat Türkiye zabıtasının Ekrem König'in yakalanması için, Fransız zabıtasına müracaat etmediğini bildirdi. Anadolu Ajansı, bu zoraki tekzibe lâzımgelen cevabı tarih zikrederek Türkiyenin hangi yollarla müracaat ettiğini bildirerek verdi.

Bugünkü gazetelerde de bu vazıh ve mukni cevabın karşılığını görüyoruz. Bunu okuyucularım Haber'in muayyen sütununda göreceklerdir. Havas: "Ekrem König'i milli emniyet cinai polis servisleri arıyor. Bundan evvelki tekzibimiz adli polise taallûk ediyor ve o Ekrem Hamdi adında birini arıyordu ki, son vaziyette bu iki şahsın ayni adam olduğu anlaşılmıştır.,, yolunda bir mukabelede bulunuyor. Bundan da ne söylemek istediğini anlamak müşkül değildir: "Biz bu iki adın ayni adama ait olduğunu biliyorduk ama ya suçluyu yakalamak istemediğimizden, yahut da beceriksizliğimizden kaçırdık; bulamıyoruz.,,

Şimdilik, Fransız zabıtasını suçluyu yakalamak istememek gibi bir suç altında bırakmak istemiyoruz. Bu daha çok beceriksizliğinden ileri gelmiştir.

Fransız zabıtasının bozuk işlediğinde bütün dünya müttefiktir. Onun kendilerine taallûk eden bir hayli ehemmiyetli vakaların faillerini bile ortaya çıkaramadıkları görülmüştür. Şu dakikada aklımıza gelenler şunlar: Staviski hâdisesinde komiser Prensi kim öldürmüştür? İtalyan kardeşlerin katilleri kimlerdi? Metropolitende öldürülen kadını kim öldürmüştür?

Günlerce ve hattâ aylarca Fransız matbuatının üzerinde durduğunu gördüğümüz bu hâdiselerin faillerini bulamıyan bir zabıtanın Ekrem König'i ele geçireceğini sanmak büyük bir saf dillik olur.

R.

İstanbul avukatlarının dünkü içtimaında

Genç bir avukat bağırdı: Biz birbirimizin sözünü dinlemeği ve söz söylemesini bile bilmiyoruz

Aza bu beyanatı "yaşa, çok doğru,, sözlerile alkışladı

İstanbul barosu avukatları, dün öğleden sonra adliyede ağırceza salonunda bir toplantı yapmışlardır.

Bu toplantının en esaslı mevzuunu baro aidatının tesbiti ve bütçenin kabul edilmesi teşkil ediyordu.

İçtima, baro ikinci reisi Mekki Hikmetin başkanlığında yapılmıştır.

Celse açılınca evvelâ duhuliye ve aidat fasıllarının müzakeresine başlandı.

25 Lira duhuliye ücreti çoktur

Müzakere esnasında avukat Suad söz alarak, avukatların ekserisinin eski hâkimlerden teşekkül ettiğini ve bunların mesleklerini terkettikten sonra arttırılmış paraları bulunmadığından baroya 25 lira verip girmek için sıkıntıya düştüklerini, bu duhuliyenin indirilmesinin elzem olduğunu söyledi ve bir takrir verdi.

Reis buna karşı duhuliye ücretinin kanunen tesbit edildiği ve değiştirilmesine imkân olmadığı cevabını verdi.

Senelik aidat meselesi

İkinci olarak söz alan bir âzâ da, senelik aidat olan 24 liranın bir avukat için çok olduğundan, bir kısmının veremediklerini, bu yüzden bakayanın gittikçe kabardığını ileri sürerek aidatın 12 liraya indirilmesini istedi.

Bu isteğe de cevab veren reis 24 liranın fazla olmadığını, zira eskiden 12 lira alındığını ve o zaman bunlarla masrafın karşılanamadığını söyledi.

Bundan sonra da bir âzâ söz alarak şöyle dedi:

— Arkadaşımız Suad bazı hâkimlerin mesleğimize girerken karşılaştıkları sıkıntıdan bahsetti.

"Hâkimlerin, mesleğimize girmekle bize şeref verdikleri şüphesizdir. Ancak bu kabil kimseler bu şekilde işe başladıkları zaman, gayet ucuz iş alarak dolayısiyle bizi mutazarrır etmektedirler. 24 lira olan senelik aidat çok değildir.,,

Söz söylemek hakkı !

Daha birkaç avukat bu mevzuda söz söyledikten sonra reis:

— Şimdi müzakerenin kifayeti hakkında dört imzalı bir takrir verildi. Fakat müsaade ederseniz, evvelce söz söylemek için sırası gelen üç arkadaş söz alsınlar.

Reisin bu teklifi bir âzânın itirazına uğradı ve takrir verildikten sonra evvelâ reye konmasının lâzımgeldiğini, kabul edildiği takdirde söz söylenemiyeceğini, kabul edilmezse müzakerenin devam edebileceğini söyledi.

— Esasen ben de sizin müsaadenizi istemiştim. Mademki öyledir. Reye koyuyorum. Kifayetini istiyenler ayağa kalksın! dedi.

Sesimi kesmiyeceksiniz!

Neticede takrir ekseriyetle kabul edildi. Fakat bu esnada söz söylenip söylenmemesi için bazı avukatlar arasında şiddetli bir münakaşa başladı ve söz için sıra almış olanlardan genç bir avukat ayağa fırlıyarak, hiddetli bir sesle:

— Arkadaşlar, gayriresmî olarak söz söylüyorum, fakat mutlaka söyliyeceğim, sesimi kesmiyeceksiniz, dedi ve şöyle devam etti:

— Biz her vakit hâkimlerin "kâfi!" diyerek sözlerimizi kesmelerinden şikâyet ederiz. Fakat hâkimler yerden göke kadar haklıdırlar. Vaktiyle meşhur bir avukat ölürken kendisine sormuşlar:

— Üstad, hayatınızda aldığınız binlerce dava içinde hangilerini kaybettiniz?

Meşhur avukat şöyle cevab vermiş:

— Hâkimlerin "kâfi!" deyip sözümü kestikleri davaları?!,,

Nekadar doğru. Zira biz aramızdaki içtimada biribirimizin sözünü dinlemeği ve söz söylemesini bile bilmiyoruz.

Genç avukatın bu sözleri bilâistisna salonda bulunan âzâlar tarafından:

— Bravo!

— Yaşa!...

— Çok doğru!.. sözleriyle alkışlandı. Ve bundan sonra bütçe, olduğu gibi kabul edilerek idare heyeti ibra edildi.

İçtima da bu suretle nihayet buldu.

Günün Meselesi!..

Bir reçete için biri başka, diğeri başka ücret istiyen eczahaneler olabilir mi ?

Eczacıların vaziyetlerini güçleştiren mustahzaratçılığın içyüzü nedir ? Eczacı, doktor ve halk ne diyorlar ?

Bu gün temas edeceğimiz mesele, halkın doğrudan doğruya hayatına taallûk eder bir mahiyettedir. Her şeyden evvel söyliyelim ki, yazımızda kimseyi kasdetmiyoruz. Bizce şu müessese veya bu müessese yoktur. Gazetemizin şiarı mutlaktır. Biz halkın menafiinden gayri işlerle meşgul olmayız. Şimdi eczacılardan birinin şöyle bir ifadesini dnlerseniz siz de bu derdin mühim bir tarafını anlamış olursunuz.

Bu zat bilhassa müstahzarat üzerine iş yapan biridir. Binaenaleyh dedikleri, kendi aleyhine de olduğu cihetle, daha çok doğru olmak meylini uyandırır.

Diyor ki:

"Bugün tababetin işi kolaylaşmış, fakat, eczacıların vaziyetleri müşkülât kesbetmiştir. Her hangi bir Avrupa ecza fabrikasını alırsanız alınız, bin bir adlı, bin bir derde deva müstahzar yapmıştır.

Bunlar bu gün o hale gelmiş bulunuyor ki, insan hastalığını teşhis edebilse devasını bulmak gayet kolay olacaktır.

Çok şükür ki birçoklarının reçetesiz satılması memnudur. Yoksa eczanelerin bakkal dükkânlarından farkı kalmıyacaktı.

Bu vaziyette doktorlar için mücerreb olanlarını vermek kolay, ama, satmak müşkül.

Bakınız bir noktayı söyliyeyim: Meselâ bir fabrika herhangi bir müstahzarı yapıyor. Fiatı 300 kuruştur.

Diğer bir fabrika ayni dozlarla yaptığı ayni çeşit ilâcı 100 - 110 kuruşa piyasaya veriyor.

Müşterinin bu vaziyette takınacağı eda ne olabilir? Bittabi bize emniyetsizlik. Hakları da yok değildir. Neye iki şeyden biri 300 de diğeri 100?

Bu bir rekabet işidir. Fakat bizim itibarımızı kesrediyor.

Bir de elimizde yüzlerce ilâç mevcuttur. Bunlar, doktor tarafından tayin edilen dozlarda bazan tevhiden hazırlanır.

Fakat dünya müstahzarat fabrikaları bunların ilânlarını hazırlamıştır. Binaenaleyh bir müstahzar almak, belki yarım saat, bir saat hazırlama müddeti sitenen diğer ilâcı almaktan kolay ve rahat oluyor. Doktor da buna mütemayildir.

Bizim arada aldığımız basit bir bayilik komisyonudur.

Dünyada hiçbir devirde bu kadar bol ve bu kadar mütenevvi müstahzarat görülmemiştir. Bir eczanenin bunlardan yalnız örnek olarak bulundurması bile mühim bir sermaye, mühim bir yer, mühim bir iş, mühim bir hesab ve kitab meselesidir.,,

Şimdi bu eczacıyı dinledikten sonra bir genç doktorumuzu da dinliyelim, diyor ki:

"Öyle müstahzarlar var ki, onları hazırlamak hem müşkül, hem uzun zamana muhtaçtır. Ve meselâ hem de taze olması gerektir. Öyle şeyler var ki, ayrıca ihzar olunamaz. Öyle müstahzarlar görüyoruz ki, isabetli neticeleriyle halk arasında tutmuştur. Artık ondan müessirini vermeğe kalkışmak da faydasız olur.

Halkın kanaati acaibdir. Bir doktora gider. Meselâ midesinde bozukluk hissetmiştir. Bu alelâde bir grib neticesi olabilir ve meselâ böyledir. Bir müshil al dersek bize itimadı kalmaz. Mutlaka reçete yazacağız.

Yarıbuçuk fransızca bilenlerimiz reçeteyi okuduktan sonra yaptırmaz. Tanıdığı veya adını duyduğu ilâçları görünce baştan savma bir reçete telâkki eder. Bu vaziyette doktor hassas olmak mevkiindedir. İcabında reçetelerin okunmaz bir halde yazılmasının sebebi budur. Bu günkü tababen filhakika müstahzaratçılığa doğru yürümektedir.

Şimdi ecza fiatlarına gelelim.

Eczanelerin herhangi bir reçete üzerinde muayyen fiatları yoktur. Biri başka, diğeri büsbütün başka ister.

Nedendir, bunu kimse bilmez, yani halk öğrenemez.

Tazedir, veya dikkatlidir gibi lâfların da yeri yoktur.

Eczalar bozulması muhtemel olanlar tazelenir. Bu kanun icabıdır. Dikkat şarttır. Eczacı mes'ul adamdır.

İnsan hayatı muvacehesindedir. Binaenaleyh bu iki sebeb varid olamaz. O halde fiatlardaki başkalığın sebebi nedir?

Buna eczacılar da cevab veremiyorlar. Yalnız bu işin halkı üzen ve zarara sokan bir tarafı varsa, bunun kontrolunu biz istemek mevkiine geçiyoruz.

Şöyle ki:

Pek âlâ eczanelerin kârları tayin olunabilir, sınıflara ayrılabilirler. Bu suretle tutmağa mecbur bulundukları fiatlar defterleri kontrol edilebilir. Ne nispette kâr edildiği tetkik olunabilir. Böyle olunca halkta da emniyet artar. Ve bittabi böyle olunca eczanelerin yalnız sınıf farklarına göre kira ve saireden dolayı fiat fazlalığı varid olabilir. Yoksa malların alınışı bir olduğuna göre, reçetelerin tutacağı ücret de hepsinde muayyen olmak gerektir.

Bize eczanelerden şikâyet edenler oldu. Fiatlarının kontrol edilip edilmediğini bilmiyoruz ama, kontrol edilmediğini sanıyoruz.

Ecza, lüks eşyadan değil, hayat emniyeti noktasından zarurî ihtiyaç mevaddındandır. Et gibi, su gibi, ekmek gibi kontrol edilmsi lâzımdır.

Kâr muayyen bir hadde getirilmelidir. Ondan fazla alan tecziye olunmalı, teşhir edilmelidir. Bir gün bir eczaneden bir iki şeyden gayri alışverişlerde beş on kuruşun adı bile söylenmez.

Halbuki bu para halk için bir ekmek, yarım ekmek, bir kilo kömür değerindedir.

Aklımıza bir fıkra geldi. Hasta doktora soruyor:

— İyi olmam için nekadar para lâzım?

— Eh, elli lira kadar.

— Ölürsem?..

— On beş liraya naklolunursun.

— Öyleyse ört de öleyim!

Eczaların da bugünkü fiatları, doktorların verdiği reçeteleri halkın elinde bırakmaktadır. Eğer ilâçlar bizzat pahalıysa ucuzlatmanın çaresini bulmak gerektir. Eğer pahalı satılıyorsa müdahale etmek icab eder.

Bizden temenni, büyüklerden himmet.

Bartında maden tetkikatı yapıldı

Bartın, (Hususî) — Kazamızdaki madenler üzerinde tetkikatta bulunmak üzere maden tetkik ve arama enstitüsü mineroloji müşavihi mühendis Herman Huber şehrimize gelmiş ve Karasu, Durnuk mıntakalarında tetkikat yapmıştır.

Mühendis bilhassa kil ve boya madenlerimizle diğer madenlerden nümuneler alarak Ankaraya dönmüştür.

Çekoslovakya Komünistleri Rusyaya ihraç etmek istiyor

Prag, 15 (A. A.) — Çekoslovak siyasi mahafilinden bildirildiğine nazaran, Prag hükûmeti, Moskova hükûmetine müracaat ederek, Sovyetler birliğinin Çek komünistlerini ne şerait altında Rusyaya kabul edebileceğini sormuştur.

Sovyet hükûmeti, bu babda bir karar vermek üzere mevzubahs komünistlerin mufassal bir listesini istemiştir.

Ruzmere farzı muhaller listesi

GÜNÜN hâdiseleri içinden çıkarılacak farzı muhaller listesi:

Adalara su isalesi.
Et fiatlarında istikrar.
Terkosun ıslahı.
Vesaitinakliye kazalarının önüne geçilmesi.
İspanya harbinin sonu.
Avrupa sulhünün tehlikesiz yılı.
Grip ve tifoyla mücadele.

Rasgele

Hilesiz ve gayrimağşuş havayici zaruriye.
İstanbulda asfalt yollar.
Nezaretî fenniye mücadelesi.
Deniz nakliyatında emniyet.
Tramvayların yola gelmesi.
Cemiyeti Akvamın müspet müdahalesi.
Mezarlık işlerinin ikmali.

Başlıklara cevap

GAZETELERDE görülen başlıklara metni okumadan cevab vermek lâzımgelse:

Et ihtiyacı: Hemen hâlik, ashabına sabrı cemil ihsan ede.
Ucuz ekmek: Açın rüyası.
Avrupa sulhü tehlikede: Yılan hikâyesi.
Bu haftaki maçlar: Sonu sıfırlı rakam.
Bir kaza: İstanbulun alın yazısı.

Ramide ve Beyoğlunda iki cinayet oldu

ocak yanında duran odun yarmaya mahsus baltayı yakalıyarak Ömerin omuzlarına, boynuna indirmiş, sarhoşu kanlar içinde yere yıkmıştır. Bundan sonra da sürükliyerek dükkândan çıkarmış, az ötede bırakmıştır.

Bu sırada Ömerin annesi oğlunun saat geceyarılarını geçtiği halde evine dönmediğini görerek merakını gidermek ve oğlunu bulmak için sokağa çıkmış, aramaya koyulmuştur. Yolda, oğlunun kanlar içinde baygın bir halde yattığını görünce aklı başından gitmiş ve soluğu jandarma karakolunda almıştır.

İşe el koyan jandarma o dakikada ölüm halinde gördüğü Ömeri hemen Cerrahpaşa hastanesine göndermiş suçlu kahveciyi yakalamıştır. Tahkikata devam edilmektedir. Bu sabah saat 11,5 da yaralının vaziyetini hastaneden sorduk, Nöbetçi doktoru bize yaralının vaziyetinde ölüm tehlikesi bulunmadığını, iyice olduğunu bildirdi.

İkinci hâdise

Garson Mustafa, Taksimde bir kofteci yanında çalışmaktadır. Kendisi gençtir. Feriha adında bir kadmla da nişanlı vaziyettedirler. Tarlabaşında Yağhane sokağında oturmaktadırlar.

Feriha ile Mustafanın arası, son günlerde her nedense açılmaya, aralarında sık sık fakat ufak tertib ağız kavgaları görülmeye başlamıştır. Mustafa bundan muztaribdir. Ve dargınlıklarının sebebini nişanlısının anası Fatmanın kızı üzerindeki tesirinde bulmaktadır.

Mustafa, evvelki gece, geceyarısına doğru, çalıştığı köfteci dükkânındaki işini bitirdikten sonra çıkmış ve evine gelmiştir. İçeriye girdiği zaman, Ferihayla anasını karşı karşıya oturmuş konuşurlarken bulmuş. Bu vaziyet elinde olmadığı halde Mustafanın yüzünde hoşnutsuzluk havası yaratmış, suratı asılmıştır.

Ferihanın da, Mustafanın asık surat göstermesi tabiatiyle hoşuna gitmemiş ve Mustafadan bu surat asıklığının sebebini sormuş. Aralarında yine bir münakaşa başgöstermiş. Canı sıkılmış, âsâbı bozulmuş bir halde bulunan Mustafanın sinirleri, bu ara daha fazlalaşmış ve iki kadının üzerine atılmış, çektiği bıçağını rasgele sallamaya başlamıştır.

Hücuma uğradıklarını gören ana kız, bir taraftan bağırıp çağırmaya, bir taraftan da müştereken Mustafanın üzerine çullanarak kendilerini müdafaaya çalışmışlardır.

Arada oynıyan bıçak, ananın kollarında, kızın ve Mustafanın yüzlerinde yaralar açmıştır.

Bağırıp çağırma seslerine evde bulunan diğer kiracılar koşuşmuşlar ve bir taraftan da polise haber vermişlerdir.

Gelen zabıta memurları Mustafayı yakalamış, yaralı ana kızı da tedavi altına aldırmıştır.

Tanzim edilen evrakla birlikte yaralılar adliye doktoruna gönderilmişlerdir. Bu arada kendisiyle konuşan gazetecilere Mustafa:

— Bir iştir oldu. Fakat kaynanamla nişanlım merhametli insanlardır, elbette beni affederler.

Demiştir.

Bir kalpazan çetesi yakaiandı

Baştarafı 11 incide

ısimlerindedir.

Bu şebekenin yatakları ve elebaşıları olarak da Mustafa Sınar, Yukarıdeğirmendere köyünden Ahmet Fidancı, Abdullah oğlu Mehmet, Ahmet oğlu Kâmil, Mustafa oğlu Kâzım Kahraman, Hisarın köyünden Mehmet, Kâmil Hakkı, Derincede Gebzeli Halil, Derince Travers fabrikasında işçi Haci oğlu Hamza Sürmeneli Gülfidan oğlu İzzet Şengül bulunmaktadır. Bu adamlar, İlyas kaptanla Hakkı Ağacanın imal ettiği sahte beş ve on liralıkları muhtelif yerlerde sürmektedirler.

Bir müddet evvel İstanbulda Maryas caddesinde yakalanan sahte beş liralığın da bu şebeke mallarından olduğu anlaşılmaktadır.

Kalpazanların, Bursada, İznikte İzmitte, Derincede, Gebzede, İstanbulda ve bilhassa İzmit köylerinde geniş mikyasta faaliyette bulundukları anlaşılmaktadır. Şimdiye kadar sahte olarak yeni harflerle elli yedi adet 5 liralık, otuz yedi adet 10 liralık, birkaç tane eski harflerle 5 liralık bulunmuştur. Bunlardan başka henüz imal edilmekte bulunan on beş kadar 5 liralık elde edilmiştir.

Bugün
MELEK'te
Senenin en hissî ve en müessir şaheseri
ÜÇ
Arkadaş
Fransızca sözlü
Bugün saat 12,45 ve 1 de ucuz fiyatlarla matineler

Ingiliz Başvekili Londraya döndü

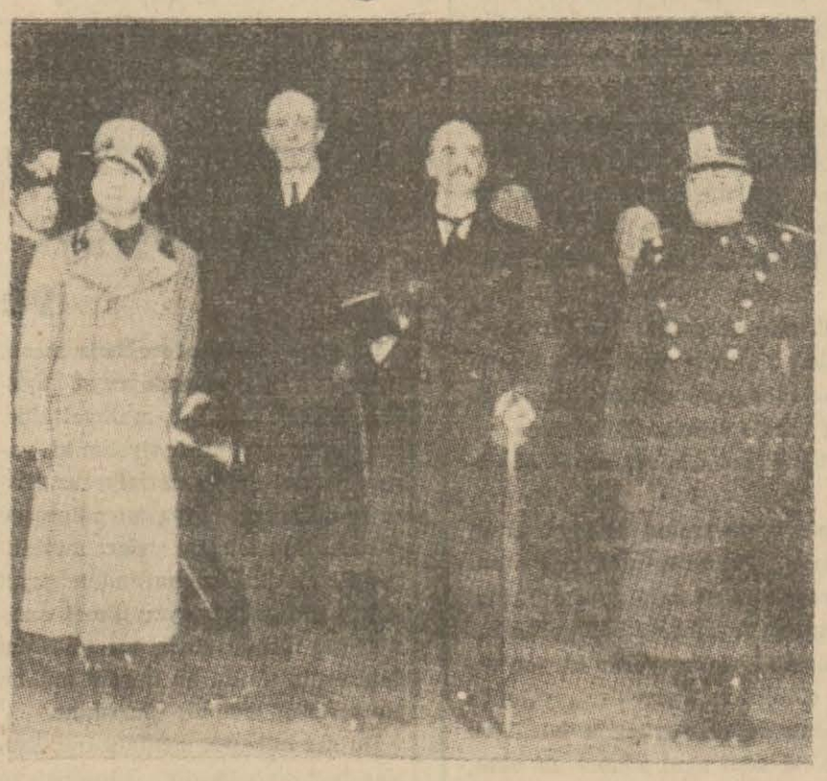

Çemberlâyn ve Musolini ile Lord Halifaks ve Kont Ciano Roma istasyonunda...

Baştarafı 1 incide

natına rağmen, iki memleket devlet adamları ancak noktai nazarlarının biribirine muhalif bir vaziyette olduğunu müşahade etmişlerdir.

Görüşmelerin bir tek müsbet tarafı varsa, o da bunların çok açık ve samimî bir surette yapıldığıdır ve bugün biribirlerine vedalaşan devlet adamlarının, karşılıklı fikirlerini çok daha iyi bilmekte olduğundan "Times" gazetesinin Roma muhabirinin bildirdiğine göre, Fransaya karşı olan İtalyan taleplerinin haklılığında ısrar eden Musoliniye cevaben Çemberlayn, ancak bu meselelerde İngilterenin tavassutunun dahi mevzuubahis olamayacağını söylemiş ve bilâhara çok açık bir surette Fransız menfaatleri ile İngiliz menfaatlerinin sıkı bağlılığından bahsetmiştir. "İngiltere, demiştir, Fransaya karşı bir tehdit takdirinde, hareketsiz kalamayacaktır. Zira iki memleket münasebetleri muahedelerle tesbit olunmuş hududu aşmaktadır." Söylendiğine göre, Musolini, İngiliz başvekilinin beyanatındaki bu sarahatten memnuniyetini bildirmiştir.

İspanya işinde, Musolini harp nihayet bulmasının artık bir hafta meselesi olduğunu ileri sürmüş ve borazanlar "Ateş kes" borusunu çalar çalmaz, İtalyan kıtalarını geri alacağını katiyetle söylemiştir.

İngiliz nazırlarının İspanyanın tamamiyeti mülkiyesi hakkında İtalyan nazırlarının bu mütemmim teminatına büyük ehemmiyet atfettiklerini kaydeylemişlerdir.

Liberal Nevs Chronicle diyor ki:

Eğer Roma seyahati Çemberlayn'in gözünü açtı ve hakikî sulh temini için iyi niyetle Avrupada yapılan bir seri seyahatlerden başka şeylerin de lüzumu bulunduğunu kendisine gösterdi ise, bu seyahat faydasız olmamıştır.

Daily Herald diyor ki:

Vaziyet eskisi gibi kalıyor. Fakat, Musolini'nin sulh teminatına rağmen, İngilizler, her halde istikbaldeki tehlikeleri çok daha iyi anlamışlardır. İtalyanlar da Fransız - İngiliz tesanüdünün boş bir kelime olmadığını görmüşlerdir.

Maamafih şurasını kaydedelim ki, Fransaya karşı İtalyan gazetelerinin neşriyatı katiyen azalmamıştır. Bu keyfiyet, İngiliz heyeti üzerinde çok fena tesir bırakmaktan hali kalmamıştır. Zira bu hal, Musolininin sulh teminatının kıymetini azaltmaktadır.

Bütün İstanbul Halkı

(Kaplan kız)

DOROTHY LAMOUR'u

Trader Horn,, ve (Tarzan) lan sonra vücuda getirilen en büyük ve en güzel aşk ve macera filmi olan

Ormanlar Perisi

(Tura)

Tamamen renkli ve Fransızca sözlü filminde görmek üzere

Saray

Sinemasına koşuyor.
Bugün saat 1 ve 2.30 da ten zilâtlı matineler

Bir çığ, 5 sporcuyu öldürdü

Mucizeyle kurtulan delikanlı faciayi anlatıyor

Bir kaç gün evvel Fransada Grönobl şehri civarındaki büyük Galibie dağına spor yapmak üzere gitmiş olan beş genç ile rehberlik yapan iki kişi dağın yüksek bir kısmına yaklaştıkları sırada yukarıdan kopan çığın kapladığı sahadan kurtulmağa muvaffak olamamışlar ve karlar arasına karışarak aşağılara kadar yuvarlanmışlardır.

5 i erkek, 2 si kadın olan bu yedi kişilik kafileden altı kişi ölmüş, ancak Ruselie isminde bir zabit mucize kabilinden kurtulmuştur.

Kazanın yegâne şahidi olan Ruselie bu müthiş faciayı şöyle anlatmaktadır:

"Sabahın saat dördünde Valuar kasabasından hareket ederek tepelere tırmanmağa başlamıştık.. Aramızda iki de kadın vardı. Maksadımız dağda biraz spor yapmak, ski ile kaymaktı.

Plan Laşada, sonra da Motet - de birer mola verdikten sonra çok müsait şerait içinde dağa tırmanmağa başladık.

Hava fevkalâde idi. Güneş olmasına rağmen biraz soğuktu. Büyük bir neş'e içinde güzel günler geçireceğimizi tahmin ediyorduk. Arka arkaya dizilmiş bir şekilde yol alarak beyaz göl yanındaki sahaya varmak istiyorduk. Bu sırada içimizden biri başımızın üzerinde hafif bir gürültü duyduğunu söyledi.

Başlarımızı kaldırdık, yukarıda zirveden kopan ve gittikçe büyüyen bir kar parçasının aşağıya doğru yuvarlanmakta olduğunu gördük. Şüpheye mahal yoktu. Yukarıdan gelen çığ idi.

Derhal kaçmağa, kurtulmağa çabaladık. Başımızın üzerindeki felâket, gök gürültülerini andırır sesler çıkarmağa başlamıştı. Bu korkunç manzara karşısında dehşete düşmüş, hayatımızı kurtarmağa çalışıyorduk. Fakat çığ iki yüz metre kadar genişlikte bir saha üzerinde baş döndürücü bir sür'atle geliyordu. Bütün gayretimize rağmen kaçamadık, karlar arasına karıştık. Ve bir an içinde feryatlarımız kesildi, kar hepimizi soğuk bir mezara gömmüştü.

Karlar ile birlikte aşağılara yuvarlanmağa başladık.

[illegible] durduğu zaman, kollarımı, bacaklarımı oynatabildiğimi gördüm. Bilmem nasıl bir tesadüf neticesi üzerimde pek az kar vardı.. Derhal kurtuldum, ayağa kalktım. Etrafımda kimseler yoktu. Her taraf bembeyazdı.. Bağırdım, çağırdım, feryadlarıma hiç bir ses cevap vermedi.

Facianın büyüklüğünü o zaman analdım. Bağırarak her tarafı dolaştım, çılgın gibi sesime bir cevap aradım, fakat hiç bir şeye, ne bir insana, ne bir elbiseye rastla[illegible] Karları, buzları mümkün olduğu kadar ellerimle açmağa çalış[illegible], hiç bir ipucuna tesadüf edemedim.

Çaresiz kalmıştım. Ski ile Verneye geldim ve Valuara telefon ederek vaziyeti bildirdim.,,

İki gün süren devamlı araçmalardan sonra nihayet Alp kıtaları askerlerinin teşkil ettikleri bir grup, cesetleri bulmağa muvaffak olmuştur. Yeni bir çiftin , birinci olmuştur. Yeni bir çığın, birinci ler meydana çıkmıştır. Bir gün zarfında taş kesilmiş altı ceset karların arasından çıkarılmış ve

Ingiltere Japonyaya bir nota verdi

Tokio, 14 (A.A.) — İngiliz büyük elçisi, hariciye nazırına bir nota vererek Japonyanın yeni politikası ve Çindeki niyetleri hakkında malûmat talep etmiştir.

Sanıldığına göre, İngiltere hükûmeti, Çindeki açık kapı politikasına dayanan dokuz, devletpaktı prensiplerini yenide nele[illegible]mış bulunmaktadır. İngiltere, [illegible] paktta, tek taraflı olarak yapılacak her türlü tadilâtı kabuldenimtina etmekte, fakat bu paktın tadilât için yapıcı mahiyette tavlifleri nazarı dikkate almıya [illegible]de bulunduğunu da bildirmektedir.

Bir kadın, ikinci defa yüz yaşını kutluladı!

İngilterede Dovasterde otur[illegible] bir adın ikinci defa olarak yüzüncü yaşını kutlamıştır.

Emma Vilians ismindeki bu [illegible]dın, iki yüz yaşına girmiş değildir. Ortada basit bir tarih hatası vardır:

Bundan iki sene evvel madam Emma Vilians bir kaç güne kadar yüz yaşına basacağını hesaplamış ve bu kutlu gün büyük bir merasimle kutlulanmış, yüzlerce mum yakılmış, ziyafetler verilmiş, nutuklar irad olunmuş, Fransız matbuatı da bu vak'adan bahsetmişlerdi.

Merasimden bir kaç gün sonra madam Emma vesikalarını tetkik ederek doğum tarihini daha esaslı bir şekilde tesbit etmek istemiş ve henüz 98 yaşında olduğunu görerek memnun olmuştur.

Madam Emma Vilians bir kaç gün evvel yeniden yüz yaşını kutlamış duğu gibi gene muazzam bir [illegible]sim yapılmış, yeniden ziyafetler verilip mumlar yakılmıştır.

Ekrem König

(Baştarafı 1 incide)

Hamdi ile Ekrem Königin hakikaten aynı adam olduğu anlaşılmıştır.

Ekrem Königin eski maceraları

Bu sabahki arkadaşlarımızdan biri Ekrem Königin nasıl bir adam olduğunu anlatmak maksadile onun eski bir macerasını yazmaktadır.

Ekrem, Riyaseti cumhurun kalemi mahsus müdürlerinden Hayatinin kaynbiraderidir. Hayatının vefatı üzerine çocuklarına vasi tayin olunmuş, fakat vesayati suiistimal ettiği şüphesini uyandıran hareketleri üzerine Ekrem vasilikten bizzat Atatürkün emri ile azledilmiştur.

kızaklara konularak Momete gönderilmiştir.

Faciaya kurban giden dört kişiden biri Bordo hava kuvvetlerine mensup bir tayyare mülâzimidir. İki genç Grönoblde herkes tarafından tanınır ve sevilirdi.

Bilhassa Kızılhaç Cemiyetine çok büyük yardımları olan bu iki kızın ve diğer sporcu arkadaşlarının ölümü Fransada büyük bir teessür uyandırmıştır.

ŞEHİR TİYATROSU
TEPEBAŞI DRAM KISMI
15 - 1 - 939 PAZA
gündüz 15.30 da
Gece 20.30 da
HAYDUTLAR
KOMEDİ KISMI
Gündüz saat 15.30; Gece 20.30 da
OĞLUMUZ

ERTUĞRUL SADI
TEK TİYATROSU
Taksimde (Bugün
da matine; gece 21 de
HİSSEI SAYIA
Vodvil 3 perde
Pek yakında: İNSAN MABUT

MARKOPOLO
NUN MÜTHİŞ
MACERALARI
TÜRKÇE SÖZLÜ
Görülmemiş bir muvaffakiyet
İPEK'te
DEVAM EDİYOR
Bugün saat 12,45 ve 1 de çok ucuz fiatlarla HALK ve TALEBE MATİNELER
Bu film pek yakında İZMİR'de ELHAMRA sinemasında

Aşka Tapan Kadın
ZARAH LEANDER'in bu emsalsiz temsili
SAKARYA Sinemasında
Muzafferane bir muvaffakiyetle devam ediyor. İlâveten
VİCTOR FRANCEN'in Şaheseri
MACERA ADAMI
AŞKA TAPAN KADIN MACERA adamı
Seanslar: 2.30 - 5,45 Suvare 9 4,15 ve 7,30 da
Fiatlar: Hususi 35 Birinci ve Balkon 25 Localar 150 kuruş

Devlet mubayaatında Komisyonculuğun ilgası hakkındaki kararname

Geçenlerde, Reisicumhur İsmet İnönünün riyaseti altında yapılan bir heyeti vekile içtimaında devlet mübayaatında komisyonculuk usulünün ilgası hakkında mühim bir karar verildiği malûmdur.. Vekiller Heyetinin bu hususi kararnamesi şöyledir:

1 — Devlet mubayaatında komisyonculuğun kaldırılmasını esas olarak tekarrur etmiştir.

2 — Vekâletler, devletin büyük mubayaaları ve ecnebî fabrikalarla temas ederek, mübayaayı temin edebilecekleri işler için, bu kararı derhal tatbik mevkiine koyacaklardır.

3 — Küçük ihtiyaçlar ve fabrikalarla temas kabil olmıyacak tâli meseleler için umumî yeni usul takarrur ettirilinciye kadar Vekâletler, atideki tetkikin nihayetine kadar takdirlerine göre hareket edeceklerdir.

4 — Maliye Veâleti, bu karara istinaden alınacak kanunî tedbirleri, diğer Vekâletlerin mütalea ve tekliflerini toplayarak, iki ay zarfında hazırlayacaktır.

Ereğlide beş şilep henüz kurtarılamadı

Millet vapuru kazasında Yunan vapurunun mesuliyeti görülmedi

Ereğli faciasında Millet vapurunun batmasına bir müsademe neticesi âmil olduğu sanıldığı için limanımızda tevkif edilmiş olan Yunan bandıralı Nomikos vapurun, dün Yunan sularına hareket etmesine Deniz Ticaret Müdürlüğü tarafından müsaade edilmiştir.

Hâdisede kabahati bulunmadığı anlaşılan Yunan vapuru Midilliye hareket etmiştir.

Nomikos süvarisi Dimitrinin fen heyetinde alınan ifadesi ve vapur üzerinde yapılan muayeneler neticesinde Yunan vapuru süvarisinin kazada suçu görülmemiştir. Bütün tahkikat, Millet vapurunun Nomikos üzerine düştüğünü göstermiş bulunmaktadır.

Yunan şilebi süvarisi, Millet vapuru süvarisinin, gemisini açığa değil, karaya vurması lâzım geldiğini söylemiştir.

Nomikosun bodoslamasındaki yaralar, Yunan süvarisi aleyhine hüküm vermeğe kâfi delil telâkki edilmemiştir.

Millet vapurunun muayenesi

İktısat Vekâleti, Millet şilebinin son muayenesi hakkında Deniz Ticaret Müdürlüğünden bir rapor istemiştir.

Deniz Ticaret Müdürlüğü, Milletin son defa havuzda yapılan muayenesinde ne gibi vaziyetler görüldüğü, ne suretle sefer müsaadesi verildiği hakkında etraflı bir rapor vermiştir.

Karaya düşmüş olan diğer vapurların vaziyeti

Ereğlide karaya düşüp sonradan kurtarılan şileplerden Sümere, orada bulunan fen heyeti, yük alma ve sefer müsaadesi vermiştir.

Karada bulunan şileplerden Kaplan, Mete, Galata, Samsun ve Şadan henüz kurtarılmamıştır.

Et narhı

Dört ve beş kuruş yükseldi

Et fiyatlarını tayin eden komisyon dün toplanmış ve gerek celeplerin, gerekse ziraat kurumunun perakende fiyatların da yükseltilmeperakendi fiyatların da yükseltilmesi icap ettiği hakkındaki iddialarını tetkik etmiş ve neticede borsada satılan canlı hayvanların çok pahalı landığını da nazarı dikkate alarak et fiyatlarının bir miktar yükseltilmesine karar vermiştir.

Yeniden tesbit edilen fiyatlara göre evvelce karamanın toptan satış kilosu otuz bir kuruşken otuz beş kuruşa; perakende satış fiyatı otuz altı kuruş iken kırk kuruşa, dağlıcın toptan kilosu otuz bir kuruş iken otuz altı kuruşa, perakende kilosu otuz sekiz kuruş iken kırk üç kuruşa; sığırın toptan kilosu yirmi beş kuruş iken otuz kuruşa ve perakende kilosu otuz kuruş iken otuz beş kuruşa çıkarılmasına karar verilmiştir. Kıvırcık ve kuzu etleri evvelce de olduğu gibi narha tabi değildir. Yeni fiyatlar bugünden itibaren tatbik olunabilecektir.

Belediyenin tebliği:

İstanbul Belediyesinden:

15 ikincikânunun 1939 tarihine müsadif pazar gününden muteber olmak üzere Karaman eti Mezbaha toptan 35, perakende 40, dağlıç eti için mezbaha toptan 36, perakende 43, ve sığır eti için mezbaha toptan 30, perakende 35 kuruş azamî fiyat tayin olunmuştur. Alâkadarlarca bilinmek üzere ilân olunur.

TELGRAF • TELEFON • RADYO

Başvekil Fransız elçisini kabul etti

Yeni elçi Ebedî Şefimizin tabutuna çelenk koydu

Ankara, 14 (A.A.) — Başvekil Celâl Bayar, başvekâlet dairesinde bugün yeni Fransız büyük elçisi Massiglinin ziyaretini kabul etmiştir.

Fransa büyük elçisi Massigli, yanında müsteşar De Monicault, ataşemiliter general Voirin ve büyük elçilik kâtibi Hroger Hoppe olduğu halde, bu sabah Etnografya müzesine giderek Atatürkün tabutu önünde hürmetle iğilmiş ve bronz bir çelenk vazetmiştir.

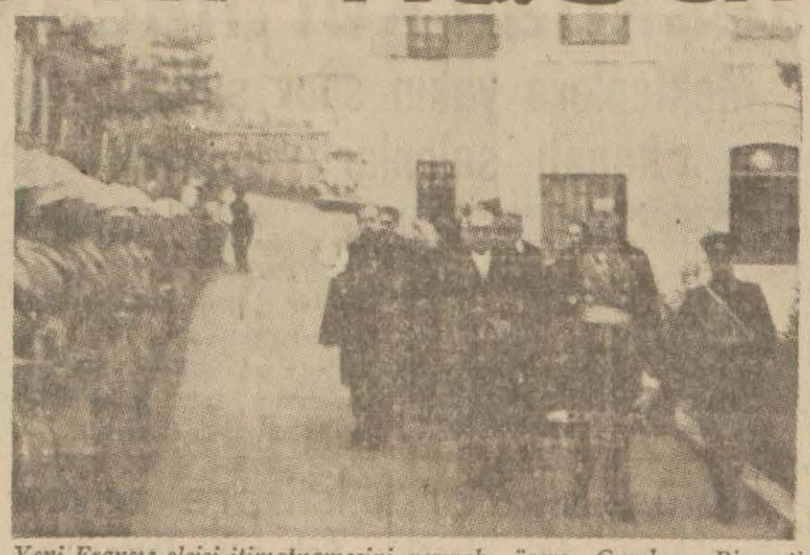

Yeni Fransız elçisi itimatnamesini vermek üzere Cumhur Riyaseti köşküne gireceği sırada...

Fransız gazetecileri İtalyaya giremiyor

Paris, 14 (A.A.) — Romaya gitmekte olan Fransız kadın gazetecilerinden Madeleine Angles, hududu geçtikten biraz sonra memleketten dışarı çıkarılmıştır.

Madeleine Angles, İtalyan vizesini havi muntazam bir pasaportla seyahat etmekteydi. Gazeteciye maruz kaldığı bu muamele hakkında izahat verilmemiştir.

Tekirdağında bir maden ocağı çöktü

Tekirdağ 14, (A.A.) — Dün sahildeki kömür ocaklarından birisi çökmüş ve bir amele toprak altında kalarak ölmüştür.

Fransız - İtalyan ihtilâfı vahimleşiyor

☛ Baştarafı 1 ncide

Paris, 14 (A.A.) — "Ere Nouvelle" gazetesi yazıyor:

"İngiliz nazırları Romada katî bir anlaşamamazlık ile karşılaşmışlardır. Bu anlaşamamazlığın ifadesinin parlak bir nümunesini dünkü "Tevere" gazetesinde gördük. Bu gazete, emsalsiz bir şiddetle Fransayı tahkir eden bir makale neşretmiştir."

Populaire gazetesi yazıyor:

"Roma seyahati hiç bir değişiklik husule getirmemiştir. İtalya, taleplerinde şiddetle ısrar etmektedir. Bu taleplerin ne şekil alacağı kestirilemez. Yalnız Fransa değil, İngiltere de bu vaziyeti bütün açıklığiyle, soğukkanlılık ve katiyetle nazarı itibare almalıdır."

Humanite gazetesi tehlikenin "pek hakiki ve açık" olduğunu yazmakta ve şunları ilâve etmektedir:

"Roma müzakerelerini takip edecek olan tehdit ve tahkir konseri esnasında İngiltere Başvekili bir üçler veya dörtler konferansı toplanması için ilk fırsattan istifade etmeği düşünmiyecek mi?"

İtalyanın tehdidi

Paris, 14 (A.A.) — Fransız matbuatı, başlıca Roma müzakereleri neticesi ile meşgul olmaktadır. Gazetelerin bir kısmı da İtalyan "Tevere" gazetesinin tehditkâr makalesini tenkit etmektedir. Bu gazete, İtalyanın icabında kuvvete dayanarak isteklerini kabul ettireceğini, yazmıştır.

Ekselsiyor gazetesi de, Tevere'nin bu makalesine telmih ediyor ve diyor ki:

Bu makale üzerine kendi kendimize şu suali sorabiliriz: İngiliz nazırları, Fransız - İtalyan ihtilâfına katiyen karışmak istemediklerini Romada beyan etmeleri üzerine acaba İtalyan hükûmeti bu gibi neşriyatla Fransız - İtalyan ihtilâfını had bir devreye çıkararak İngiltereyi ve hattâ Almanyayı tavassuta mı mecbur etmek istiyor? Nasıl İtalya henüz kendisine ait olmadığı bir zamanda bile Habeş meselesinin enternasyonal müzakerelere mevzu olmasını istememiş ise Fransa da fiilen ve hukuken kendisine ait bulunan toprakların hâkimiyeti hususunda herhangi bir dörtler konferansının müzakerede bulunmasına katiyen muvafakat edemez."

Odre gazetesi, şöyle yazıyor:

Romada yapılan müzakerelerin son safhasından sonra Teverenin neşrettiği kaba makaleden şu netice çıkar ki, İtalya, Fransadan olan metalibatında ısrar ediyor ve elinde olduğu nisbet dahilinde bunları kuvvetle de elde etmeğe çalışacaktır.

Action Française gazetesi ise, İtalyanın Fransa aleyhindeki savurduğu tehditlerden dolayı İtalyaya acıyor.

İtalya Fransa ile müzakereye hazır

Roma, 14 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor:

Sureti umumiyede Kont Ciano'nun fikirlerini neşrettiği söylenen Telegrafo gazetesi, mühim bir makalede bilhassa şöyle demektedir:

"İtalya, Fransaya karşı serdedilen İtalyan talepleri meselesinde İngilterenin tavassutta bulunmasını hiç bir zaman istememiştir. İtalya hükûmeti, Fransa ile doğrudan doğruya müzakereye başlamak ihtimalini düşünebilir. İtalya, Habeşistan harbini hazırlamakta olduğu için ikincikânun 1935 tarihli Fransız - İtalyan itilâfını kabul etmişti. Fakat Fransa, samimiyetten uzaklaşarak İtalyaya karşı iktisadî sahada zecrî tedbirleri tatbik etmiştir. İtalyanın 1935 itilâfları esası dahilinde müzakereye girişmek istememesinin sebebi budur. Fakat bundan, İtalyanın muhakkak harp etmek istediği manasını çıkarmamalıdır. İtalya, Fransada farfaracılık azaldığı ve sükûnet avdet ettiği zaman başka metotlara müracaat edilmesi taraftarıdır.

"İtalya" hükûmeti, bu iki memleket arasında daha müsait bir hava estiği zaman yeniden müzakerelerin başlamasına muteriz değildir."

Küçük Haberler

İÇERDE:

* Zehirli gazlardan korunma kursları yarın derslere başlayacaklardır. Bu kurslarla vilâyet seferberlik müdürlüğü meşguldür. Vilâyetimizde 26 yerde kurs açılacaktır.

* Bira fiyatları üçte bir nisbetinde ucuzlatılacaktır. Bu tenzilât kısmen inhisarlar resminden indirilerek kısmen de maliyet fiyatının düşürülmesi suretile yapılacaktır.

* Balkan antantı merkez bankaları müdürlerinin içtimaına iştirak edecek olan Merkez bankası müdürü Kemal Zaim ile bankanın malî müşaviri Namık Belgrada bu akşam hareket edeceklerdir.

* Üzerinde Reisicumhur İsmet İnönünün protreleri bulunan yeni posta pulları bastırılacaktır.

* Belediyece yapılan bir statistiğe göre son on senede şehrimize 5518 yangın olmuştur.

* Gümüşsuyu yolu inşaatı münasebetile nakil vasıtalarına kapatılmıştır. İnşaat bittiği için açılmıştır.

* Maarif müdürü Tevfik Kut Ankaradan şehrimize dönmüştür.

* İlk ve orta tedrisat muallim maaşları için yeni bir barem hazırlanmaktadır. Buna göre ortamektep muallimleri 30 lira aslî maaşla vazifeye başlayacak, aslî maaşları 100 liyara kadar yükselecektir. İlkmektep muallimlerinin maaşalrı 20 liradan başlayacaktır.

* İçlerinden çoğu gripe yakalandıkları için temsilleri tatil eden Şehir tiyatrosu artistleri iyileştikleri için dün akşam tekrar temsillere başlamışlardır.

* Beş yaşında bir çocuğa tecavüz ettiği zannile Sarıyerin Kısır köyünden Hakkı isimli on yedi yaşında bir genç tevkif edilmiştir.

* Kızılayın senelik balosu bu ayın 28 inde Tokatliyanda verilecektir.

* Kontrplâkların damgalanması hakkındaki nizamnamenin tatbikatı üzerinde bir müddettenberi sanayi müfettişlerince şehrimizde yapılan tetkikler sona ermiştir. Bu tetkikler nizamname hükümlerinin tamamen yerine getirildiğini göstermiştir.

DIŞARDA:

* Kral onuncu Christianın dayısı ve İngiltere kralı George'un büyük dayısı Danimarka prensi Valdemar, dün sabah vefat etmiştir.

* Meşhur vals bestekârı Straussun yeğeni Johann Strauss, dün Berlinde vefat etmiştir.

Erzurumda zelzele oldu

Erzurum 14 (A.A.) — Bugün saat 10,45 de cenubu garbîye doğru beş saniye devam eden bir deprenme oldu. Hasar yoktur.

Kaynanalar cemiyet kurmuşlar

AMERİKADA kaynanaların, kendilerini artık hikâye, ve gülünç fıkra mevzuu, karikatür kahramanı olmaktan kurtarmak için mücadeleye giriştikleri ve bu maksatla bir de cemiyet kurdukları haber veriliyor.

Buna mukabil, Hindistanda da erkekler, aralarında bir birlik teşkil etmişlerdir. Yalnız, onlar kaynanaları ile değil, şimdiki halde sadece karılarıyla mücadele etmek azmindedirler.

Bu Hindli kocaların maksadı kadınlar arasındaki mücevherat modasını körlemek ve karılarını bu gibi süslerden soğutmaktır. Bunun için konferanslar, mitingler, reklâmlar tertib edecekler, muhtelif teşebbüsata girişeceklerdir.

Grip ve nezle salgını azalıyor

SON senelerde herkesin grip ve nezleden şikâyet etmesine rağmen istatistiklerde bu salgınların gittikçe azaldığı görülmektedir.

Meselâ, 1937 senesinde İngilterede 18 bin kişi enfluenza ve grip gibi hastalıklara tutulduğu halde 1938 deki rakam sadece 4 bindir ve harbidenberi bu dereceye düştüğü görülmemiştir.

36 Kedi mektebe gidiyor

AMERİKADA Massaçusets'deki bir şehirde 36 kedi sabahleyin mektebe gidip akşam evlerine dönmektedir.

Fakat, şehirde kedilere mahsus bir mekteb açıldığını zannetmeyin. Filhakika, şehirdeki fena çokluğu onlara büyük bir ihtiyaç sösermektedir. Lâkin kediler bu vazifelerini onlara mektebde öğretmeye hacet kalmıyacak kadar zekî hayvanlardır.

Bu kedileri mektebe çocuklar kendileri götürüp getirmektedir. Çünkü mektebde fare pek çoktur ve buna karşı bir çare olmak üzere mekteb idaresi talebelerden, kimin evinde kedi varsa beraber getirmesini istemiştir.

Iki çocuk 4 metre boyunda bir yılan yakalamışlar

SİNGAPURDA iki Malayalı çocuk 4 metre boyundaki büyük bir Piton yılanını elleriyle yakalamışlardır.

Çocuklar, Singapurun büyük caddelerinden birinde bu yılanı görünce onu tutmak istemişler ve herkesin korkup kaçışmasına rağmen onlar hayvanın arkasından koşmuşlardır.

Piton zehirli bir yılan değildir, fakat insanı fena halde ısırır ve ısırdığı yerde açtığı yarayla öldürebilir.

Spor

Son karar karşısında Gayrıfederelerin oyuncuları

Federe klüplerden istifa etmektedirler

Gayrifedere klüplerde bulunan talebe ve askerlerin de klüplerile alâkalarını kesmeleri hakkında verilen karar üzerine Şişli klübü, Galatasaray, Beşiktaş ve Süleymaniye klüplerinde kayıdlı bulunan futbolcularını istifaya davet etmiştir.

Nubar, Suldur ve Diran gibi tanınmış oyuncular federe klüplerden alâkalarını kesip Şişli klübünde oynıyacaklardır.

—o—

Beynelmilel kaideler kitabı

Yeniden tabediliyor

Bugün kullanılmakta olan (beynelmilel futbol kaideleri), (futbol kaideleri etrafında sualler ve cevaplar) ve (futbol hakemlerine klavuz) adlı kitapların son gelen tadilâta göre tashihleri yapılmış ve futbolcularımızın ve bilhassa hakemlerimizin istifadelerini temin edecek bir şekle sokulmuştur. Bu kitapların tabı işleri kısa bir zamanda bitirilecek ve alâkadarlara tevzi edilecektir.

Macarlar Bükreşe gitmiyorlar

Macar takımı Romenlerle maç yapmak üzere Bükreşe gidecekti. Fakat son günlerdeki siyasî vakalar dolayısile Macaralar seyahatten vazgeçtiklerini Romen federasyonuna bildirmişlerdir. Romenler Macarların bu kararını protesto edecekler dir.

Mekteplerde spor teşkilâtı kurulacak

Mekteplere yakın spor sahaları ve kapalı salonlar yapılacak

Talebelerin spor klüblerinden ayrılmaları hakkındaki son karardan sonra, mekteplerde, hiçbir spor teşkilâtımız olmadığından binlerce genç, spor yapamaz bir halde kalmıştı.

Bu mühim nokta, nazarı itibara alınmış, ve mektepler arasında kuvvetli bir spor teşkilâtı kurulmasına karar verilmiştir.

Bu spor teşkilâtına göre okullarda talebeye muhtelif sporlar için salon ve okula yakın civarlarda saha bulunacaktır. Talebeye oyun için lâzım olan malzeme de okul idaresi tarafından temin edilecektir.

Bütün stadlar mıntakaların malı olacak

Dün Ankaradan çok mühim bir haber gelmiştir. Bu habere göre, klübler emrinde bulunan stadyomlar yeni teşkilât dolayısiyle bulundukları mıntakaların malı olacaktır. Sahaların tapu senetleri mıntakalar namına çıkarılacak, idareleri klüblerin elinden alınacaktır. Stadlar, bütün klüblerin istifadelerine açılacaktır.

Ancak mıntakalar lüzum görürlerse bilâkaydü şart geri almak şartiyle bazı stadların idaresini klüblere verebileceklerdir.

Memleketin muhtelif yerlerinde kır koşuları yapılacak

Atletizm federasyonu bazı mıntakaları alâkadar eden bir kır koşusu müsabakası hazırlamıştır.

Tesbit edilen programa göre; İstanbul, İzmir, Ankara (İzmirde), Sıvas, Kayseri, Konya, Adana (Kayseride) Balıkesir, İzmit, Afyon, Eskişehir (Eskişehirde) müsabaka yapacaklardır. Mesafe 5000 metredir. Her mıntaka müsabakaya üç atletle iştirak edecektir.

Müsabaka tarihi henüz malûm değildir.

İstişare heyeti

Salı günü toplanıyor

Beden terbiyesi umum müdürlüğünün teşkilât projesini tetkik ve tasdik eylemek üzere merkez istişare heyeti kânunu saninin 17-inci salı günü içtimaa davet edilmişlerdir.

—o—

General Cemil Tahir şehrimize geliyor

Beden terbiyesi umum müdürü General Cemil Tahirin bugünlerde İstanbula gelmesi beklenmektedir.

Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdar, umum müdür Istanbula geldiği zaman klüp reislerini bir toplantıya çağırarak yeni bir görüşme yapacaktır.

—o—

(B)Takımları maçı oynanamadı

Eyüp takım çıkaramamıştı

Eyüple Anadoluhisar arasında yapılması lâzım gelen B takımları maçına Eyüp klübü takım çıkaramadığı için gelmemiş, Anadoluhisar da hükmen galip ilân edilmiştir.

Fransa millî takımı

Balkanlarda bir turneye çıkacak

Fransa millî takımının bu mevsim içinde Balkanlarda bir turneye çıkacağı anlaşılmaktadır. Fransa takımı seyahat için hazırlanan programa göre, Bulgaristanla, sonra Yugoslavya ve Romanya ile karşılaşacaktır.

Fransız takımı, Yunanistana davet edilmiştir ve Fransız - Yunan maçı için halen müzakerelere devam ediliyor. Fransanın Bulgaristanla karşılaşması mayıs ayının ilk haftasında olacaktır.

—o—

Romenler Yunanistanda Üçüncü maçlarını da kazandılar

Pire muhteliti 3 - 1 mağlûp oldu

Şehrimizde karşılaşmalar yaptıktan sonra Yunanistana geçerek Yunan millî takımını 4-0, Atina muhtelitini 3-2 mağlûb eden Romanya takımı üçüncü maçını Pire muhtelitine karşı yapmış ve bu müsabakayı da 3-1 kazanmıştır.

Birinci devre 2-0 Romenlerin lehine neticelenmiş, fakat ikinci devrede Romenler durgun bir oyun oynamışlar, yaptıkları bir gole, Yunanlılar da bir golle mukabele etmişler ve maç 3-1 Romanyalılarm galibiyetile kapanmış, bu suretle Romenler Yunanistanda yaptıkları üç maçı da kazanmışlardır.

—o—

Erik Sberş

Antrenörlük yapacak

Prağın meşhur Sparta takımının kıymetli oyuncusu Erik Sberş Belçikaya giderek antrenörlük yapmak istemektedir. Bunun için eski arkadaşı Raymon Bran'a bir mektup yazarak kendisine bir yer temin etmesini istemiştir.

—o—

İskoçya takımı bir Amerika seyahatine çıkıyor

İskoçya takımı Amerikalıların bir teklifini kabul etmiştir. Muhtelit bir İskoç takımı 1 mayısta Amerika Birleşik devletlerinin büyük şehirlerinde muhtelif temaslar yapmak üzere Yenidünyaya gidecektir.

İskoçyalıların iki ay sürecek olan bu seyahatleri esnasında Kanadaya da uğrıyarak bir kç maç yamları muhtemeldir.

—o—

İsveç takımının bu seneki maçları

İsveç bu spor mevsimi için çok yüklü bir programa maliktir.

İsveç bir haziran tarihinde Stokholmde Portekiz takımile çarpışacaktır. Sekiz gün sonra Finlaândiya ile oynıyacaktır.

11 haziranda Karstad'da Litvanya ile, 27 ağustosta da Stokholmde Almanya ile birer maç yapacak, sonra Osloya geçerek 17 eylülde Norveç ile karşılaşacak, 1 teşrinevvelde memleketlerinde Danimarka ile oynıyacaklar ve 12 teşrinisanide İsviçrede son maçlarını yaparak beynelmilel temaslarına nihayet vereceklerdir.

İngilterede Morfolkda fırtınalı havalarda denizin civar araziyi istilâsına mani olmak için yüz binlerce çimento ile bir dalgakıran yapılmıştır. Çuvallar biribirlerine demir çub uklarla merbuttur.

KADINLAR İÇİN

Kışlık bir tayyör

Bugün çok zarif kışlık bir tayyör örnegi veriyoruz. Bu tayyörü istediğiniz renkte yünden örebilirsiniz. Fakat moda rengin deniz mavisi olduğunu tabiî unutmazsınız. Ayni yünden gayet kalın örülmüş bir zincir bu basit tayyörün biricik süsünü teşkil edi-

Bu tayyörü örmek için 600 gram yün ipi kâfi gelir. 2 şiş 1 numaralı bir tığla örülür. Ön nar süsü, her üç örgüsünden tanesi çift örülen bir zincirden başka bir şey değildir. Asıl tayyör tamamiyle yıldız örgüyle örülmüştür. İlk sıraya başlarken 9 ilmik yapılır, sonra yün arkaya kaydırılır ve bu suretle örülmeye devam edilir. İkinci sıra ters örülür. Tek sıraların örülüşü 9 rincinin, çift sıraların örülüşü ikincinin aynidir. 30 ilmik 10 santimetrelik en, 36 ilmik, 10 santimetrelik boy verir. Örgülerinizi bu hesaplara istinat ederek tamamlarsınız.

Küçük kız bluzları

Küçük kızları giydirmek için kadın elbiseleri modelini kısaltmak ve küçültmek kâfidir. zannetmeyiniz. Fakat maalesef bu yanlış fikir bir çok annelerin kafasında iyice yerleşmiştir. Bu yüzden çocukluk genç kızlık devresi arasında bulunan kız çocuklarının gayet fena giyinmiş olduklarına her gün rastgeliyoruz.

Küçük kızların göğüsleri henüz yuvarlaklaşmamıştır. Düzdür. Halbuki bunlara dikilen elbiselerin göğüs kısımları da geniş göğüslü modeller arasında seçildiğinden küçük kızlar da göğüs sarkık ve pürüzlü duruyor.. Kızlar için yapılan elbiselerde basit çizgiler, az süsler bulunmak icap ettiği unutuluyor.

Triko Poloverin kız çocuklarının elbiselerinde çok büyük bir yeri vardır; düz örgülerle örülen böyle Poloverler ince ve zayıf çocuk omuzlarına çok yakışır .. Yayılmaz ve sarkmaz.. Soğuk günlerde mektebe giderken, yahut evde otururken giyilecek en iyi elbise Polover'dir; basit bir Plovere küçük bazı şeridler ilâve etmek suretiyle bunları aile toplantılarında, kabul resimlerinde de giymek mümkündür.

Gök mavisi yünle örülmüş Polover çok zarif bir elbisedir. Yüksek yakalara çok yakışır. Eğer çocuk çok ufak tefek ise o vakit pembe yünden örülmüş Plover çok yakışır.

Aile toplantıları, ziyafetler için küçük kızların giyebileceği çok iyi elbise ince ipekli bir kumaştan yapılmış kazaktır. Bu kazaklar genişçe, göğüsleri düz, yakaları dik, ve beli büzgülü olarak dikilebilir.

Küçük kızlar için alelâde basit blûzlarda çok fazla beğenilir. Bunlar alelâde yünlü, hattâ pamuklu kumaşlardan daha yapılır. Yakadan itibaren aşağıya kadar düğmelidir. Bel gene büzgülüdür. Ayni modeli daha kibar olarak yapmak için ipekli musolinden yahut emprime yünlüden de yapmak kabildir. Basit düğmeler kadife kemerler bu blûzları daha süslü bir hale getirir.

Fransada profesyonel serbest güreşlerde

İvon Dober meşhur Beglanı yendi...

İvon Rober ile Deglan arasında geçen gün Pariste spor sarayında yapılan profesyonel güreş maçı İvon Roberin galibiyetile nihayete ermiştir.

Müsabaka başladığı zaman Deglan derhal hücuma geçmiş ve antrenörünün tavsiyesine rağmen İvon Roberi sıkıştırmağa başlamıştır. Bu hücumları esnasında Rober birkaç kere müşkül vaziyetler karşısında da da kalmıştır. Hattâ bir keresinde Roberin bileğinden kuvvetlice yakalıyarak uzun müddet hasmını kıvrandırmıştır. Fakat bu şekilde ezilmeğe sinirlenen Rober bileğini kurtarır kurtarmaz derhal hücuma geçmiş ve fevkalâde sert fakat favülsüz hareketlerle Deglanın üzerine saldırmağa başlamıştır.

Rober de Değlan kadar kuvvetli ve ondan daha seri olduğu için derhal hâkimiyet tesis edebilmiş ve sürati sayesinde Deglanın birçok oyunlarına mani olduğu gibi eski şampiyonu da çok müşkül vaziyetlere düşürmüştür.

Her iki güreşçi de son kuvvetlerine kadar sarfettikten sonra yorgun düştükleri bir sırada Rober çok güzel bir şekilde Deglanın kolunu kaparak kıvrandırmağa başlamış ve nihayet eze eze bir saat 12 dakika da galip gelmiştir.

Maç fevkalâde güzel cereyan etmiştir. Bilhassa kuvvetle zekâ ve süratin çarpışması herkes tarafından zevkle takip olunmuştur.

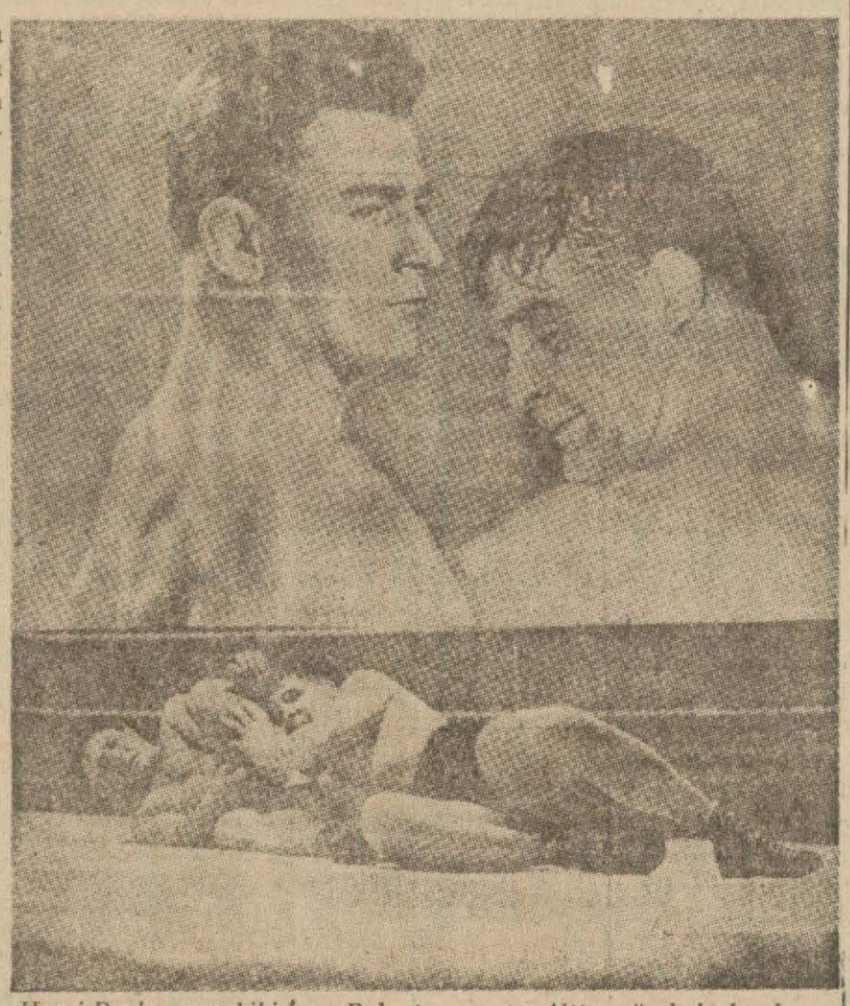

Henri Deglan ve rakibi İvan Robert yanyana. Altta müsabakadan heyecanlı bir an..

Rober galip geldikten sonra ringden inerken: "Deglan hakikaten çok kuvvetlidir. Ben bugün galip geldim.. Fakat bir revanş maçı isterse memnuniyetle kabul ederim.. Böyle bir hasım ile çarpışmaktan zevk duyarım.,, demiştir.

Deglan ise günün galibi Roberden bahsederken: "Ne sürat, ne mükemmel zekâ.. Roberin çarpışmasına hayran oldum. Mağlûbiyetim normal bir neticedir.,, demiştir.

TETKİK

Yeryüzünde saf ırk var mıdır?

Irklar arasındaki fark, terbiye ve yetiştirilme farklarından başka bir şey değildir

Irkçılık bugün, bazı devletlerin siyasetlerine bile esas olarak aldıkları büyük bir umde haline gelmiştir. Fakat, ilim dünyası bunun hiçbir esasa istinat etmiyen bir akide olduğunu ileri sürmektedir.

Avrupanın tanınmış âlimlerinden Lord Raglan'ın bu hususiaki bir makalesini aynen alıyoruz:

Nasyonalistlerin lûgat kitabında "ırk kelimesi" büyük bir ehemmiyet almış bulunuyor. Fakat, ırk hakkında münakaşaya girişmeden evvel bunun ne demek olduğunu tayin edelim.

Evvelâ, ırk demek millet demek değildir. Millet siyasî bir teşekkül. İngiltere doğan bir zenci İngiliz tebaasındandır, fakat tabiî, İngiliz ırkından sayılamaz.

Irk tamamiyle fizikî bir tabirdir. Irk kelimesi, insanlar derilerinin rengine, saçlarının veya gözlerinin şekline, bünyelerinin teşekkülüne ve bilhassa kafalarının biçimine göre tasnif edilirken kullanılır.

Köpek veya güvercin yetiştiren bir adam bu hayvanları ırk itibarile nasıl tasnif ederse, insan ilmi mütehassısları da beşer ırklarını ayni şekilde ele alırlar. Fakat, köpeklerin, güvercinlerin bir takım müşterek noktaları vardır ki, onları kolayca cinslerine göre tasnif kabildir. Lâkin insanlara gelince, öyle değildir. Meselâ bütün zenciler kısa boylu, bütün sarı derililer yuvarlak başlı, bütün beyaz ırk mensubları da sarışın olsa mesele kalmaz. Fakat, hakikat hiç de bunu göstermiyor. Zenciler arasında dünyanın en iriyarı adamları olan Nilotlar da vardır, dünyanın en kısa boylu insanları olan Pigmeler de. Sarı ırk mensuplarının çoğunun başı yuvarlaktır, fakat büyük bir kısmı da vardır ki kafa taslarının biçimi uzundur. Avrupada öyle beyaz renkli kimseler vardır ki, saçları simsiyahtır.

***

O halde şunu kabul etmek lâzımgeliyor: yer yüzünde saf bir ırka mensub pek az adam vardır. Binaenaleyh bazı insan gruplarının şu veya bu kabiliyette kimseler olduğunu ileri sürmek manasızdır, çünkü fizikî evsafları pek az malûm ve muayyendir. Siyasetle uğraşanların ve "vatanperver,, lerin dolaştıkları bu saha âlimlerin pek dalmağa cesaret edemiyecekleri bir yerdir.

"Kabataslak,, olarak, beşer ilmi mütehassısları insanları altı ırka ayırırlar. Bunlardan ikisi zencidir: biri Negroitler, diğeri Avustraloitler. Negroitlerin saçları kıvırcıktır, Avustraloitlerin dalgalı.

Sonra sarı ırk veya Mongoloitler gelir. Bu ırka orta Asyalılar ve Amerikan yerlileri dahildir. Bunların derisi sarı, elmacık kemikleri çıkıktır, saçları da düz siyahtır.

Diğer üç ırk kalıyor ki, bunların en fazla nüfusu teşkil edeni Akdeniz ırkı veya esmer denilen ırktır. Bu ırktan olanların derileri mat ve ya hafif esmerdir, saçları siyah ve dalgalıdır, alnları dar, başları uzundur, yüzlerinin çizgileri incedir.

Esmer ırk veya Akdeniz ırkı mensuplarını Hindistanın şimalinde, İranda, Afrika şimalinde ve cenubi Avrupada buluyoruz. Britanya adalarında da bu ırk mensupları vardır.

Kalan üç ırktan ikincisi Alp ırkıdır ki, bunlar da orta Avrupada ve küçük Asyada bulunur. Bir çok Avrupa memleketlerinde, meselâ Fransa ve Almanyada bu ırk mensupları ekseriyeti teşkil eder. Nispeten daha az olmakla beraber Büyük Britanyada da bu ırk mensupları çoktur. Bunlar umumiyetle kısa boylu, tıknaz kimselerdir, başları yuvarlak, burunları kısa, ve basık, saçları siyah ve düzdür.

Son bir ırk kalıyor ki, bu da şimal ırkıdır ve ötekilere nispetle mensupları pek azdır. Hemen hemen yalnız Baltık ve şimal denizi sahillerinde bulunurlar. Elleri, ayakları iridir, kafatasları uzundur, gözleri mavi, saçları sarıdır. Bilhassa bu sarı saçlı ve mavi gözlü olmaklık onların diğer ırklara nazaran nadir bir hususiyetlerini teşkil eder.

***

Bu ırk tiplerinin ayrı ayrı menşelerden oldukları için mi, yoksa iptidaî ırkların ihtilâtından mı, iklimin tesirinden mi, yahut da sadece tesadüfen mi böyle oldukları bilinmiyor. Yalnız şunu söyliyebiliriz ki - bu ırk farklarını doğuran şey mazide ne olursa olsun - bugün de bu âmillerin tesirinde devam ettiklerini kabul etmek lâzımdır. Ancak, tesir çok yavaştır ve onun için farkedemeyiz.

Meselâ ihtimal ki derinin siyah olması, sıcak memleketlerde yaşıyanların iklim tesirile kazandıkları bir hususiyettir. Fakat, şu tamamile muhakkak ki, sıcak bir memleketa gidib yerleşenlerin, aradan yüzlerce nesil geçtiği halde, siyah derili olmadıklarıdır.

Sonra, cenubî Amerikanın bazı yerleri Afrika kadar sıcaktır. Fakat orada, hesabsız asırlardanberi yaşıyan Amerikan yerlileri siyahî değildir, kara sarıdır. Buna mukabil, İngilterenin iklimine muadil bir iklimde binlerce senedenberi yaşıyan Tasmanyalılar siyah veya hemen hemen siyah derilidirler.

Avrupada tam bir ırk ayrılığı yoktur. Almanlar ve Fransızlar karışık ırk tipinden iki siyasî gruptur. Almanlar, umumiyetle, üçte iki Alp ırkından, üçte bir de şimal ırkındandır. Fransızların da yarısı Alp ırkına, üçte bir nispetinde Akdeniz ırkına, altıda bir nispetinde de şimal ırkına mensupturlar.

Vaktiyle Avrupanın yarısını fethetmiş olan Keltler, aslen, umumiyetle şimal ırkındandırlar. Bununla beraber, bu gün Büyük Britanyadaki Keltler bilhassa Akdenizlilerdir. Bretonlar da Alplilerdir.

***

Muhtelif ırklara mensup kavmler arasında yaradılıştan bazı fikrî meziyetler farkı olduğu düşüncesi vakıâlardan ziyade bir peşin hükme istinat etmektedir. Bu sadece Avrupalılar arasında bulunduğu iddia edilen farklar hakkında değil, beyaz siyah ve sarı ırklar arasındaki sözde fark hakkında da böyledir.

Avustralya ve cenubî Afrikada yapılan test usulü zekâ imtihanları göstermiştir ki zenci çocuklarının zekâsı beyaz çocukların zekâsından aşağı değildir.

Bu şekilde bir netice alınması biraz hayretle karşılanmıştır. Fakat, hayret edilecek bir şey olmadığını zannederiz. Çocuklardaki zekâ iyi bir görme ve işitme hassasından ileri gelir. Gözleri ve kulakları iyi bir halde doğmuş olan her çocuk, zekidir. Fakat belki sonradan hastalık, etrafındaki muhite ve aldığı terbiye dolayısiyle ahmaklaşabilir.

Kendi tecrübelerimizin verdiği sabahiyet dahilinde şunu söyliyebiliriz ki, ırklar arasındaki fark denilen şeyler terbiye ve yetiştirilme farklarından ibarettir.

Kız talebeler arasında bir anket

Maceralı ve çok paralı bir iş mi, yoksa...

İngiliz kız talebesi arasında bir anket yapılmış ve kendilerine şu usual sorulmuştur:

— Maceralı ve çok paralı bir işi mi terih ederesiniz, yoksa mühim ve sizi alâkadar eden bir işi mi?.

Bu suale ekseriyet:

— Mühim bir işi, çok paralı işe tercih ederim, şeklinde cevap vermişlerdir.

İçlerinden ikisi de sakin bir meşguliyeti, gerek maceralı, gerek mühim ve insanı alâkadar edici işe tercih edeceğini söylemiştir.

Görünüşte bir tembel cevabı sayılan bu sözü, geçen gün Londrada toplanan çocuk terbiyesi birliği konferansında anketi yapan muallim kadın müdafaa etmiş ve o cevabı verenlerinin birinin, Avusturyadan kaçıp gelmiş bir kız olduğunu ve on altı yaşında bulunmasına rağmen bir çok felâket görüp yıldığını söylemiştir.

Yer yüzü insanlarının ESRÂRI

YAZAN: L. Busch 35 Yılını vahşiler arasında geçirmiş bir Alman seyyahı

Samoa yerlilerinin deniz yarışları

— 14 —

Pohua bana:

— Mau! bizim bekâr klüplerine hiç girdiniz miydi?..

Diye sorduğu zaman son derece heyecan duyduğumu gizliyemedim, heyecanla:

— Hayır, Pohua... dedim. Biz yabancıları sizin yerlilerin böyle yerlere sokmadıklarını bilirsin!..

Pohua şeytanca bir tebessümle gülerek:

— Evet, biliyorum.. Siz beyazlar ölümden, bizlerden çok korkarsınız! dedi. Fakat ben sizi bu akşam bizim köyün bekâr klübüne götüreceğim!

— Amanı bilir misin Pohua.. Görmek isterim!

Pohua gene ayni gülüşle güldü:

— Mau!.. ben, dedi, hemen bütün adaların bekâr klüplerini dolaşmışımdır. Buralarda herkes beni tanır.! Fakat benim için artık buralarda zevk kalmamıştır!

— Belli!.. Sen Pohu - Pohu cemiyetine dahilsin! Onların eğlenceleri artık senin bunun için hoşuna gitmiyor, değil mi?.

Pohua esrarengiz bir tarzda sustu. Fakat yüzünde çok şeytanî manalar uçuşuyordu. Pohua benim suale cevap vermeden:

— Mau, dedi. Yalnız bekâr klübüne güneş battıktan sonra gideceğiz!..

— Onlar iyice sarhoş olsunlar ki senin bir yabancı olduğunu farketmesinler!..

— Pekâlâ..

Hakikaten akşam güneş battıktan sonra Pohua benim yelken gemisine geldi. Birlikte Pohuanın köyüne doğrulduk.

İçimde Polinezya adalarında o vakte kadar yalnız ismini işittiğim bu aşk klüplerine ilk defa girebilmenin verdiği şiddetli merakı son derece müteheyyiç bir haldeydim.

Filhakika Okyanus denizinin bu aşk adalarında sırf aşka mahsus bu garip köy klüplerini yakından görmek son derece meraklı bir şeydir.

Bir defa, bekârlara ve aşka mahsus bu nevi umumî köy klüpleri dünyanın hiçbir tarafında yoktur. Bu, Polinezya adalarına mahsus bir âlemdir.

Kendi hesabıma şunu itiraf etmiye mecburum ki insan ister siyah derili, ister beyaz derili, ister vahşi, ister medenî olsun eğer Polinezya adalarında yaşıyorsa yalnız yaşamasına, aşksız yaşamasına imkân oyktur. İklimin tatlılığı, günün her saatinde esen sıcak, ılık, serin, tatlı meltemler bu şirin ve rüyalı adaları örten esrarengiz ve ebedî bir ilkbahar manzarası. Okyanus denizlerinin bir köşesine serpilmiş bu aşk adalarında hiçbir insanı bir saniye bile aşksız yaşamıya bırakmaz.

Nitekim Polinezya yerlileri arasında evliler bu iklimin emrine tamamile mutavaat etmiş oldukları bekârların da aşksız yaşamamaları için bu klüpler icat olunmuştu.

Biz, bu klüplerin hepsinde senelerce yaşamış, artık bıkkınlık çağına gelmiş ve bekâr klüplerinin eski bir kurtu olduğu anlaşılan Pohua ile birlikte köyün bu aşk mâbedine doğrulduğumuz zaman Okyanus akşamlarının tatlı kızıllığı hindistancevizi koruluklarının üzerinden çoktan silinmiş bulunuyordu. Pohua ile bir su kenarında akşamın biraz daha ilerlemesini, klüpte coşkunluk çağlarının başlamasını bekledik.

Hindistancevizi korularının yabani renkli kuşları ağaçların üzerinden son siyah çizgiler halinde kayboldukları sırada Pohua ayağa kalktı. Ayni şeytanca gülüşle bana:

— Mau! dedi. Bilmiyorum, sizin bekâr klüplerinde âdet nasıldır!.. Fakat bizim klüpte bazı tuhaf âdetler vardır. Sarhoş olmamak için bana söz vermelisin!..

— Niçin, Mau?..

— Çünkü orada çok güzel kızlar göreceksin. Fakat hepsinin evvelden sahipleri vardır!.. Evvelden sahip olmadan bir kıza hiçbir şey yapılamaz!.. Çünkü bizim yerliler çok kıskançtırlar!..

Pohuanın bu garip sözlerine gülmekten kendimi alamadım.

Bu kadar bol aşk ülkelerinde dahi demek ki, gene kıskançlık vardı!

Ne kadar bol ve serbest olursa olsun, demek ki, aşkın olduğu yerde mutlaka kıskançlık da beraber yaşıyor!..

Pohua benden herhangi bir endişeye mahal olmadığını söyledim. Pohua yüzüme yenemediği bir hayretle baktı. Gayet manidar bir tarzda:

— Siz Almanlar zaten çok kadına benziyorsunuz!.. dedi.

Hayatımda bu şekil bir aşk klübü görmemiştim. Vahşi bir hayat yaşıyan insan oğullarını nelerin hayata rabettiğini,nasıl eğlendiklerini, vahşî insanların dahi basit bir hayatı nasıl güzelleştirdiklerini anlamak için Polinezyanın bu aşk klüplerine bir defa girmek kâfidir. Pohuanın köyündeki bu aşk klübü, gayet yüksek palmiye ağaçlarile çevrilmiş bir saha ortasında ve hindistancevizi korusunun kenarında oldukça büyük, bizim paviyonlar şeklinde büyük bir Polinezya evinden başka bir şey değildi..... Pohua daha kapının önünde görünür görünmez iki ihtiyar yerli bizi büyük bir neşeyle karşıladılar.

Pohua ile bu iki ihtiyar yerli birbirlerine anlamadığım bir dille bir şeyler söyliyerek burunlarını birbirlerine dokuşturuyorlardı.

Herhalde Pohuayı uzun zamandanberi buralarda görmedikleri için eski kurtlardan olduğu anlaşılan bu iki ihtiyar yerli ile Pohua burun dokuşturmak suretile öpüşmekteydiler. Hasret öpüşmesi!..

Ne gariptir ki dünyanın aşk adaları olan bütün Polinezyada henüz insanlar bizler gibi öpüşmeyi kabul etmemişlerdir.

(Devamı var)

Kızıl Gölge HABER'İN RESİMLİ ZABITA ROMANI: 61

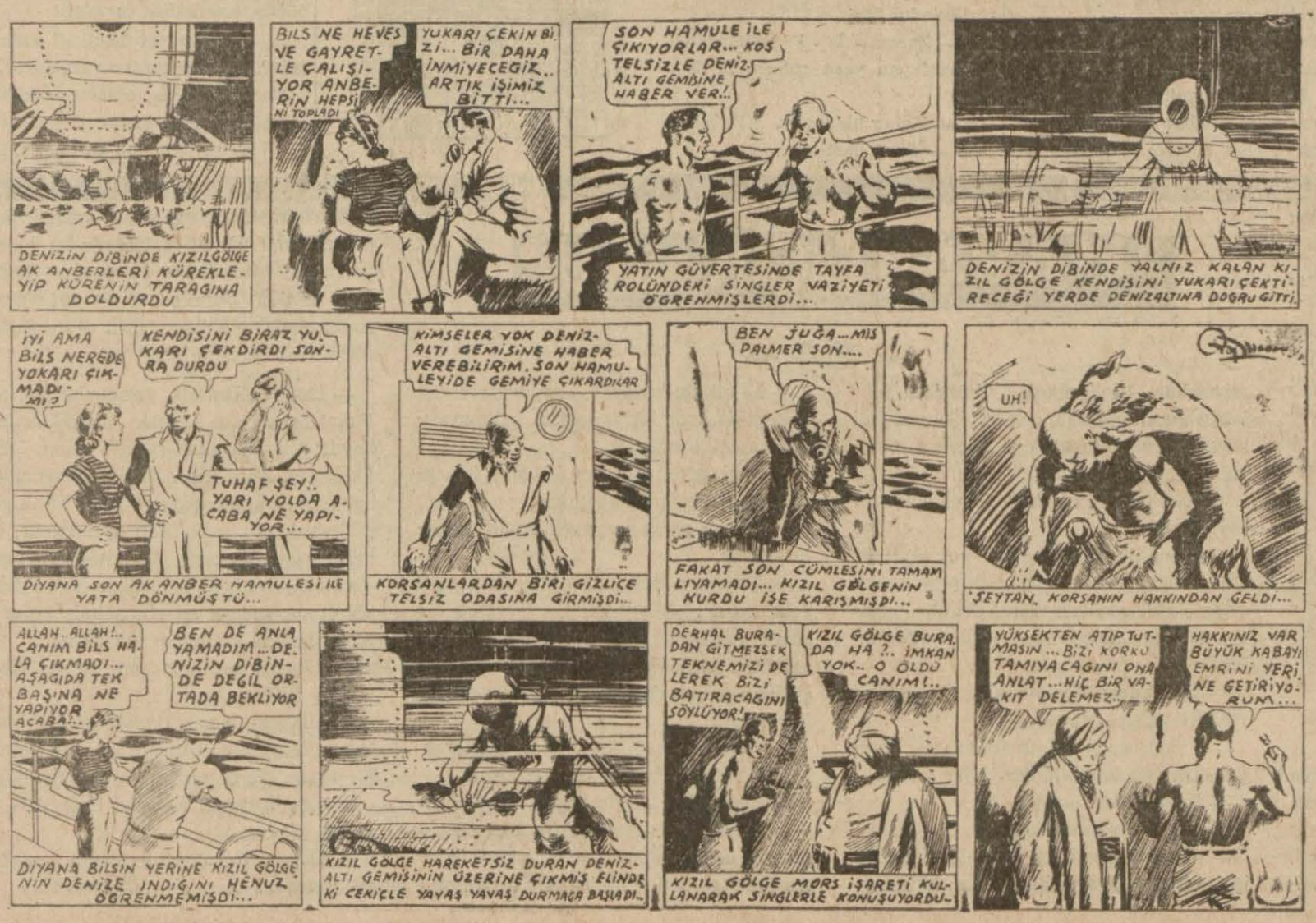

Haber'in tarihî Romanı: 30 Yazan: Ikimim

Kadın patlıyan gözünü kapatarak korkunç bir haykırışla yere kapandı

Kara Abdürrahman hayret ve dehşetle dona kalmıştı. Bu kadın ne münasebetle buradaydı, nasıl gelmişti, nasıl girmişti, nasıl bilmişti? Haykırdı:

— Ne işin var senin burada kahpe?

Güzel cariye de haykırdı:

— Asıl kahpe sensin Kara. Sevdiğin bir kadın üzerine bir aşifteyi kucaklamak senin erkekliğine yakışır mıydı?

Söyle, kim bu karı?

Abdürrahman ayağa kalktı ve güzel cariyenin üzerine yürüdü:

— Benden izinsiz nasıl geldin buraya?

— Benden habersiz bu kahpeyle nasıl düşüp kalkıyorsun Kara?

Abdürrahman haykırdı:

— Defol!

Gülser bir kenarda bir elini beline koymuş bu hâdiseyi gururla seyrediyordu. Evvelki korkusu şimdi tamamen zail olmuş, bir kadın kıskançlığını tahrik eden bu hâdiseden duyduğu büyük ve sonsuz lezzetle bir Karaya, bir güzel cariyeye bakıyordu.

— Ne yapalım. dedi. Sen de onun nikâhlısı değilsin ya? Başka bir delikanlı bulmak senin için güç değil. Güzelsin, gençsin. Oynak ve...

Fakat sözünü bitirememişti. Güzel cariye göğsünün arasından süratle çıkardığı hançeri sağ elile hızlandırıp fırlattı ve hançer Gülserin gözüne gömüldü.

Kadın patlıyan gözüne elini kapatarak korkunç bir haykırışla yere kapandı. Kıvrandı, büküldü, kafasını yere çarparak sessiz kaldı.

Kara Abdürrahman donmuştu. Ne yapacağını şaşırmış bir halde duruyor, ne ölene el uzatıyor, ne vurana bakabiliyordu.

Güzel cariye, hıçkırarak yere kapandı ve bayıldı.

Facia. Evin sahibi ihtiyar kadın yoluyla memleketi saracak ve bu cürüm Abdürrahmanın, haysiyetine, mevkiine, kazandığı şöhretine kusur getirecekti.

Ne yapacaklardı. Kaçsalar kifayet etmez, kalsalar yakalanacaklar. Bir tedbir düşünmek lâzım, ama, bu tedbiri düşünecek vaziyette değiller.

Güzel cariye perişan ve yarı mecnun halde mütemadiyen ağlıyor.

Abdürrahman zaten kısa aklı ile daha uzağı halledemiyecek vaziyette.

Abdürrahman güzel kızı kollarından yakaladı:

— Haydi, diye haykırdı. Sen kaç.

— Ya sen Kara?

— Beni bırak. Bu işin altından çıkmak bana kalsın. Bir kadın hâdisesinin sebeb olduğunu bilmemeleri lâzım, kepaze olurum. Haydi kaç, eve git, sinirlerini yatıştır.

Bir şey oldu. Galiba kadın öldü. Sonra seninle hesaplaşırız. Şimdi defol buradan kahpe kıskanç!

— Sus Kara, bana böyle söyleme! kahpe olsaydım seni takip etmez, bu karı gibi sen ayrılınca bir başka kula düşerdim.

— Haydi gevezeliği bırak ve defol!

Güzel cariye çıktı ve kapının kapandığı duyuldu.

Abdürrahman, Gülseri çevirdi. Kadın çoktan ölmüştü. Bıçak göz çukurundan beyne nüfuz etmiş ve kadını bir dimağ nezfinden hemen öldürüvermişti.

Abdürrahman söylendi:

— Doyamamıştım. Yazık!

Aklına bir şey geliyordu. Hançeri çekti ve bahçeye koşarak kenardaki demirlerden birini çıkardı ve yere soktu.

Onu odanın tam penceresine göre hizalamıştı. Yukarı fırladı ve Gülserin kanlı cesedini alarak bahçeye koştu. Gözü o demire yerleştirdi ve cesedi üzerine bıraktı.

Ve pencerenin kenarlarına kadının saçlarından bir iki kıl koydu, üstünü başını sıvazladı. Hattâ hiç tüyleri ürpermeden cesedin ön tarafına tekmeler vurarak gûya yere çarpmadan hâsıl olmuş gibi bereler yaptı.

Odadaki kanları sildi.

Bütün yaptıklarını tekrar kontrol etti. Tamam bir itminan hâsıl ederek çıktı ve eve döndü.

İki saat sonra hâdise şehre yayıldı, kulaktan kulağa asker ve gazi ile Sarya görüşürlerken Kara Abdürrahman da dinledi:

Gazi Abdürrahman diyordu ki:

— Gülser adlı Karesi hâkiminin bir nedimesi vardı. Onun hayatını şevketlû hünkâr bağışlamıştı. Fakat bugün onu pencereden atılmış ve gözü patlıyarak ölmüş bulmuşlar.

Neden buna sebeb gördü, aç mı kaldı, yoksa birisi tarafından mı pencereden atıldı. Anlaşılamamış.

Maahaza tahkikat yapılırken bu kadınla düşüp kalkanlar da isticvab olunacaklarmış.

Hem duydun mu Sarya bilmem, galiba işin içinde hünkârın oğlu Murad da varmış.

Padişah Orhan babası Osmandan fazla zühtü takvaya düşkündü. Bunu Kara Abdürrahman bilirdi. Bilhassa (Geyikbaba) ya karşı çok düşkün olan hünkâr Orhanın bu dervişe hususî ve büyük bir mevki verdiği halk dilinde de mütevatirdi. Halbuki Kara Abdürrahman kaç kere hünkâr huzurunda Geyikbabanın ellerini öpmüş, hayır duasını almıştı.

Şimdi bu hâdise münasebetile Murad ve bittabi kendisi isticvab olunacaktı. Murad vaziyeti o akşam cereyan edenleri hünkâra anlatacak, iş sarpa saracak, rezalet büyüyecekti.

Bunu önlemek için Kara Abdürrahman yalnız bir çare düşünüyordu, o da hünkârın taassubundan istifade edebilmek.

Bu hususta Hammer tarihinin birinci cildinde çok dikkate şayan izahat görüyoruz.

Fevkalâde enteresan olmasından dolayı bu bahsi aynen alacağız.

"Karesinin zaptını müteakip cevami, medaris ve imarat, kervansaraylardan ibaret olmak üzere başlanılan inşaatı cesime iddiayı vakii ispata kâfidir.

Bu inşaat beş sene evvel İznikte birinci defa medrese ve imaret tesisiyle iptidar eyliyen inşaata tefevvuk etmekteydi.

Derviş Tusut ve Abdal (1) Kumrala zaviyeler inşa ettiren pederine imtisalen sultan Orhan dahi Geyikbabaya münasib bir tekke inşa ettirdi.

Birçok züvvarın mahalli içtimaı olan bu tekke şehrin şark tarafında ve Keşişdağının Gökpınarı denilen mürtefi bir noktasında ve Duğlu baba türbesi civarındadır.

Şehrin hemen her kapısı önünde ve Keşişdağından inen Ali Şir suyu kenarında Horasanda doğan Abdal Muradın, garb cihetinde ve kaplıca civarında Abdal Musanın tekke ve zaviyeleri vardır.

Bu iki şeyh ve iki abdal sultan Orhanla Bursa muhasarasında beraber bulunarak dualarr, mervi kerametleri ile şehri mezkûrun zaptına pek büyük muavenette bulunduklarından Fatih müşarünileyh bu gün türbelerini muhtevi olan tekkeleri bina ederek haklarındaki kadirşinaslığını izhar etmişti.

İsimlerinden dahi anlaşılacağı üzere bunlarm birincisi kemali sükûnetle geyiklerle beraber yaşar ve ikincisi ise yoğurttan başka bir şey ekletmezmiş.

Müruruzamanla bunlarm menabii tarihiyesi tamamen tahrifata uğramıştır.

(Devamı var)

(1) Abdal kelimesi bugünkü dilimizde kullanıldığı manada değildir. Bu kelimeyle (babaya kendini vakfetmiş) manasiyle târiki dünya olup benliğini uhrevî umura bağlamış insan maksuddur.

Çapraz eğlence :

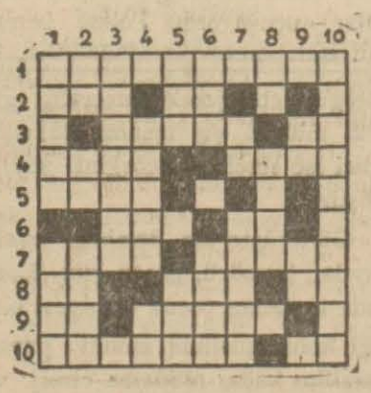

Yukardan aşağıya:

1 — Güzel kokulu bir canlı - Hububattan biri.

2 — İlâve - Sarf - Temiz.

3 — Adalardenizinde bir ada.

4 — Hububat konulan yer - Edat.

5 — Askerî - Mâni.

6 — Yağlı - Yapı.

7 — Yemek - Girmek fiilinin müzarilerinden biri.

8 — Zaman - İş - Fransızcada bu iki harf yan yana gelince E okunur.

9 — Kolun bir kısmı.

10 — Sinir hastalığı.

Soldan sağa:

1 — Zamanımızın en meşhur sulh adamı. 2 — Birden ona kadar sayılardan biri. Mısırlıların ilâhların - dan birinin adı.

3 — Her zaman - Vurulan şey.

4 — İtimad edilen - Şiirle uğraşan adam.

5 — Köpek.

6 — Kırmızı - Bir harf.

7 — Hizmet - Bir asalet unvanı. Harf.

9 — Arabca bir harf - Düğüm.

10 — Muktedir bundan gelir - İtalyanca evet.

— 48 — Nakleden: F. K.

— İkimiz şeriki cürüm olduk ve müştereken intikam aldık. Hem de ne intikam! Gallua filmde gördüğünü kendi hayat hattı sanıyor. Halbuki o film evvelden hazırlanmıştı, ona ait değildi.

Birden aklına gelen bir düşünce ile sapsarı oldu, haykırdı:

— Fakat o film benim hayat hattımı gösteriyordu. Otuz günlük ömrüm kaldı ha? Bunun imkânı yok, ben ölmek istemiyorum.

Biraz evvel, Jerarın ziyaretinden önce "Ölümü haber veren makine,, Düran hakkındaki hükmünü vermişti: "Otuz günlük ömrün kaldı!,, Bir yanlışlık olduğuna ihtimal vererek yeniden kendisini muayene etmiş, fakat gene ayni cevabı almıştı.

Sıhhatine, gençliğine, istikbaline o kadar emin olduğu bir anda öğrendiği bu feci akıbet onu müthiş bir yeise sürüklemiş, kendisile beraber Jerarı da felâkete sürüklemeğe karar vermişti.

Jerar, onun elinden Mari - Fransı almağa teşebbüs etmişti. Buna muvaffak olamaması lâzımdı.

Fakat ne yapabilirdi?

Öldürmeli mi? Hayır, bu pek âdi ve pek süratli bir intikam olurdu. Jerara uzun müddet ıstırab çektirecek bir intikam şekli bulacaktı.

Nihayet kararını verdi.

Makine önüne oturarak kendisini bir kere daha muayene etti. Fakat makinedeki filmi değiştirmiyerek yerinde bıraktı.

Her şeyi hazırladıktan sonra Jerarı beklemişti. Onu muayene etmiş, kendi hayat hattını ona ait gös tererek haber vermişti:

— Otuz gün sonra öleceksin!

XX

ÖLÜM YAKLAŞIYOR

— Hiçbir rahatsızlığınız yok. Sıhhatiniz yerinde, uzvî hiçbir kusur görmüyorum. Yalnız biraz yorgunsunuz. Fazla çalışmaktan ileri gelen bir yorgunluk...

Hüviyetini bildirmeden uydurma bir isimle müracaat ettiği meşhur doktordan bu hükmü almış olmasına rağmen Jan Düran yeis ve keder içindeydi.

Jerar Gallua ise akıbetini kabul etmiş, ölümü sükûnla beklemekteydi. "Ölümü haber veren makine,, de muayene olunduktan sonra evine döndüğü zaman annesine sakin, hattâ neşeli görünmeğe muvaffak olmuş, ona haber vermişti:

— Jan nihayet hakikati anladı. Makineyi istismardan vazgeçiyor.

Madam Gallua, oğlunu dikkatle süzmüş, caalî neşesine rağmen onda biraz gayritabiilik görmüştü. Lâkin Jerar onu aldatmağa muvaffak oldu. Düranın verdiği söze güveniyor, "ölümü haber veren makinenin susmasından büyük bir saadet duyuyordu.

Beşeriyet böylece büyük bir felâketten kurtulacaktı. Bunun yanında kendi şahsının ne ehemmiyeti olduğunu bilirdi? Öleceği günü biliyordu. Son dakikalarında, beşeriyeti "ölümü haber veren makine,, den kendisinin kurtardığını düşünerek müteselli olacaktı.

Derhal Mari - Fransa telefon ederek Jan Düran nezdindeki muvaffakıyetini haber verdi. Fakat buna ne şekilde muvaffak olduğunu söylemedi. Annesi gibi genç kızın da hakikati bilmemesi lâzımdı.

Bu işleri yaptıktan sonra Gallua günleri saymağa koyuldu. Takvimin 15 mayıs tarihli yaprağı üzerine kırmızı kalemle ölüm günü işaret etmişti.

***

Aradan altı gün geçmişti.

Jerarın dairesinde bir zil sesi duyuldu. Bu saatte kim gelebilirdi? Herhalde bir hasta için arıyorlar düşüncesiyle Gallua gidip kapıyı açtı.

Gelen Mari - Fransız. İçeri girdi. Kederli görünüyordu. İki üç kelime ile ziyaretinin sebebini anlattı:

— Jan makineyi işletmeğe devam ediyor!

Gallua kulaklarına inanamıyordu. Genç kız onun bu tereddüdünü sezerek sözünü tekrarladı ve ilâve etti:

— Bana inanmıyorsunuz mu? Evvelâ ben de inanmamıştım. Hele şunu okuyun.

Bir akşam gazetesi uzatıyor. Jerar alıp okudu:

MEŞUM MAKİNENİN

Bir hükmü daha tecyyüt etti

"Emekli general Fabri dün saat on sekizde Krua - Ruj dörtyol caddesinden geçerken süratle giden bir kamyonun sademesine maruz kalmıştır. Civardaki bir eczaneye kaldırılan yaralı, orada, doktorun müdahalesine vakit kalmadan ölmüştür.

Tıbbı adlide generalin cebinde bulunan not defterinde bizzat generalin yazısiyle yazılmış şu satırlar okunmuştur:

"Saat dört... Şimdi Jan Düranın yanından çıktım. Ölümü haber veren makine iki saat sonra öleceğimi söyledi. Gülünç bir iddia! Kendimi gayet dinç ve sıhhatli hissediyorum. İki saat sonra makinenin yalanını ispat edebileceğim için memnunum.,,

Jerar sarardı, bitkin bir halde koltuğa çöktü. Demek Jan yalan söylemiş, onu aldatmıştı. Yeminine ehemmiyet vermemişti.

Dostunun bu samimî teessürüne pek mütehassis olan Mari - Frans onun yanına oturdu. Annece şefkatle şakaklarını okşadı. Mırıldandı:

— Zavallı!

Jerar başını kaldırıp ona baktı. Mari - Frans, mahzunane, sordu:

— Size yemin etmişti değil mi?

— Evet.

— Janın yeminine de inanmak caiz değilmiş meğer!

— Bana yemin etmişti. Onu samimî sanmıştım. Belki de yeminederken samimîydi; fakat sonra...

Birden karar vererek ayağa kalktı. Genç kız sordu:

— Ne oldunuz? nereye gidiyorsunuz?

— Janın yanına. Onunla konuşacağım

(Devamı var)

HABERİN HİS VE AŞK ROMANI ★ NAKLEDEN: HALDUN SİLİP

HARABE ÇOCUĞU

— 34 —

İri gözleri hüzünle buğulandı. Ağır, ağır:

— Evet, dedi, bu yıkık dıvarlar, bu harap köşe, bu taşlar, mermerler, ağaçlar... Bunların hepsi, bütün çocukluğumun... bütün hayatımın hatıralarını teşkil ediyorlar. Benim hayatımın ufku, onların mazisi, hali, istikbali ile tahdit edilmiştir. Bu harabeler benim beşiğim olmuş, bir gün de bikes varlığımın gayesi olacaktır.

Gizlemeğe çalışğı heyecanının tesirile nefesi kesilerek, bir müddet sustu. Biraz sonra, daha kırık bir sesle, devam etti:

— Bazan bana.., sanki bütün bu dekor, benliğimden bir kopmuş parça iş gibi geliyor.. Öyle sanıyorum ki ben bu harabelerin çocuğuyum.. Ve buralarda dolaşmak hakkı da yalnız benimdir.. Benden başka birisi buraya girerse, ona âdeta düşman oluyorum...

— Benim gibi, değil mi?

— Evet sizin gibi.. Ne sebeb ve suretle olursa olsun, mademki buranın harimine girdiniz, size de kinle bakmam tabiiydi.

— Böyle bir harime tecavüz ettiğimi, sizin sükûnunuzu bozduğumu katiyen bilmiyordum. Yeşilpınarda, buralara hiç kimsenin sokulmağa cesaret etmediğini söylemişlerdi. Binaenaleyh, kimseyi rahatsız etmediğimi zannediyordum.

— Size buraların tekin olmadığını mı söylemişlerdi?

—Evet! Böyle garip şeyler çok söylenir. Bu sebeble, benim de başımın belâya gireceğini, harabede dolaşmanın delilik olduğunu, bundan vazgeçmemi söyleyip durdular..

— Doğrudur; köyün ahalisi, buraya hiç yaklaşmaz.

— Fakat, acaba yabancılardan hiç buraya gelen yok mudur? Meselâ bir ressam..

— Zannetmem.

— Civarı iyi tanır mısınız?

— Teyzemin evi çok yakında olduğu için, buraları hemen karış karış bilirim.

— Fakat, bu havalide, kasabada, civardaki çiftliklerde hiçbir ressam bulunmadığından emin misiniz?

— Bunu geçen gün, ben kayanın üzerinde otururken de sormuştunuz.

— Demek o gün ne demek istediğimi anlamıştınız.

— Ve size cevabını da vermiştim; şimdi gene tekrar ediyorum: Bu taraflara hiç kimse yaklaşmaz.. Yalnız, ilkbaharda, otlar daha yeşil ve taze iken, civardaki bir çiftliğin çobanı davarlarını burada otlatır, işte o kadar..

— Fakat, başka bir ressam da, benim gibi, buradan hoşlanmış olamaz mı?

Düşünceli bir tavırla başını sallıyarak:

— Hayır, zannetmem, dedi. Zaten Yeşilpınarda fazla yabancı da bulunmaz. Yalnız pazar günleri İzmirden ve civar kasabalardan buraya gezmeğe ve suyundan içmeğe gelenler olur. Fakat otobüslerle bu yorucu yolculuğu göze alanlar da gene o kadar fazla değildir. Bunu siz de görmüş olacaksınız; çünkü otobüsler, sizin oturduğunuz otelin önünde dururlar..

— Doğru... Burada, yabancılar pek az.. Fakat benim asıl sormak istediğim başkaydı: Civarda güzel sayfiye evleri, çiftlikler var. Bunların sahipleri senenin bir kaç aymı burada geçirirlermiş.. Tabiî geldikleri zaman, misafirleri de bulunur, değil mi? İşte ben bunu öğrenmek istiyorum. Ya bu sayfiye köşk ve çiftliklerinde oturan, yahut da, onlara misafir gelmiş bulunan hiçbir ressam tanımıyor musunuz?

— Hayır,! ne tanıyorum, ne de böyle bir şey işittim.

— Halbuki, ben yokken birisi gelip tabloma dokunmuş.. Bundan eminim! Ve bu işi yapan, hiç de mesleğinin acemisi değil!

— Eh, mademki eserinizi bozmamış, üzülmeyin!

— Doğru.. Fakat, bu işi kimin yaptığını bilmek isterdim. *(Devamı var)*

Hınçak ihtilâlinin İçyüzü

Hatıraları anlatan ve vesikaları veren: A.K. —62— *Yazan: İkimim*

Hınçakyan komitesi, bütün eli silâh tutan Hınçakları asker telâkki eder

"Hınçakların fırkamızın biri dahile, diğeri hariçte olmak üzere iki taraflı mesaisinden hasıl olan neticeler gayemizin tahakkukun daki istinat ve ümitlerimizi arttırmış bulunuyor.

Önce bir noktanın tamamile tebarüz etmesini isteriz. Biz bu gayenin tahakkukunda, yani, küçük Ermenistanın tekrar haritai âleme doğmasında herhangi bir milletin düşmanı mıyız? Muhatabımız Osmanlı devletidir. Abdülhamit saltanatı bizzat memleketin sahibi olan İslâm halkı da çileden çıkarmış ve hangi bir bayrağa istinası olduğunu iddia edebilen millet kendini bu vartadan kurtarabilmek için çalışmağa başlamıştır. Halbuki ermeni milleti altı yüz senelik osmanlı saltanatı içinde biran bile başkaldırmağa cesareti aklından geçirmemiş ve işinde gücünde, vergisinde ve hizmetinde devam etmiştir. Yalnız son dünya hâdiseleri tarihi olan milletlere yeniden bayrak vermeyi icap ettirdiği zaman ermeni milleti de tarihini candırmış gibi bir (emeli halis!)le faaliyete geçmiş ve bir millet teşekkül etmiş, buna (Hınçakyan sosyalisten) demiştir. Sosyalizme gayeleri ile toplanan ermenilerin hiçbir düşmanı yoktur. Ancak bu gayenin tahakkuku önüne geçecek her türlü mani ve haili amansız bir şekilde yıkıp atmak da vazifemizdir.

Bu itibarla önce düşman olmadan çalışmamız meşruttu. Nitekim teşekküllerden bazılarında bu gayeyi gördüm, fakat, bazıları da işi çığırından çıkararak ve gayeyi unutarak yalnız Osmanlı devletine mümkün olduğu kadar düşmanca rahne açmaktan başka bir şey düşünmüyorlar. Ezcümle Marsilya ve Atina şubeleri böyledir. İngiltere ve Amerika şubeleri ise işin bir hak ve adalet dille halledilmesi için gayret ve faaliyet sarfetmektedirler. Dahildeki teşkilâtımızın da henüz bu vadideki hedefi taayyün etmemiş bulunuyor.

Filhakika ermeni milletinin eline asırlarca sonra bir tarihî fırsat gelmiş bulunuyor. Bu fırsat ya ebedi selâmet ve istiklâlimizi, yahut mahv ve perişan olmamızı mucip olacak kadar hassasiyet gösterir.

Bugün Hınçak teşkilâtı şöyle bir manzara arzeder:

Askerimiz var, küçük ve mütevazi bir fırkacık halinde olmasına rağmen büyük emellerle mamul olduğuna ve müsait şeraiti coğrafî içinde bulunduğuna ve bilhassa dünya siyasetinin vaziyeti ahîresindeki müsaadeye mazaran ele geçmez şeraiti siyasiyeye mazhar olduğuna göre büyük ordular kadar kuvvetli sayılabilir. Hınçakyan komitesi, bütün eli silâh tutan Hınçakları asker telâkki eder. Biz bundan gayri mualem ve müsellâh askerî kuvvetimizden bahsediyoruz: Bu fırka, bir taraftan da muntazam çete muharebeleri yapabilecek ufak fakat seri ve müessir kuvvetlerle takviye edilmiştir. Bu kuvvetler (komite çeteleri) dir, Her birinin başında şöhretleri memaliki osmaniyeyi sarmış kuvvetli Hınçaklar vardır. Silâhımız cephanemiz kâfi miktardadır. Bir taraftan da arkadaşımız Tomayan muhterem zevcesi madam Elizin İngilterede ve Amerikada yaptığı temas ve faaliyet neticesinde işe başlamadan önce mühim miktarda cephane ve silâha sahip olacağımız da bildiririm.

İdare teşkilâtına emniyetinizi rica ederim. Her biri ayrı bir kuvvet, ayrı bir kıymeti halinde bulunan vatanperver (!) ermenilerden toplu 50-60 reisimiz vardır. Bunların tedbirli idareleri ve bilhassa Avrupa şubelerini idare eden arkadaşların yüksek sosyetelerden ve mahafili âliyeden dostlar ve hâmiler edinmiş bulunmaları, dahilde de güvenebileceğimiz elemanlar olması idare teşkilâtımızın bir devlet teşkilâtı kadar emniyet verilmesi olduğunu göstermeğe kâfidir.

Yalnız şu kadarını söylemek isterim ki, Avrupa şubeleri dahildeki teşkilâtımıza duyduğu emniyet ve itimat dolayısile bizden daha mamul görünerek biran önce ermenistan gayesinin tahakkukuna fiilen atılmamızı istemektedirler. Avrupa şubelerinde faaliyetleri söylenen ve muvaffakiyetimizin tahakkukunda âmil olacaklarına kanaat getirilen eşhas arasında vaız Mardiros, Talaslı Debağyan Agop, Papazyan Mığırdıç ve Karagöz oğlu Artin, Varnok oğlu Kapriyel ve Gironlu Karabet, Sekrim, Mamas, Agop, Mihran, Muşu, Artin gibi arkadaşlarımız ve bunların başında da Tomayan, Kayayan, Andon Reştuni, Eliz gibi büyüklerimiz vardır. Avrupanın her yerinde bir teşekkül halinde kendine mesai melcei bulmuş Hınçaklar gördüm.

Fırat ermenistan cumhuriyetinin teşekkülünde bu zengin ve müstahsil sınıf bütün servet ve vesaiti ile vatana geleceklerdir.

Madam Eliz, vesaiti harbiyemiz için muktazi bütçeyi gayemiz derecesine isal için geceli gündüzlü mesai sarfetmektedir. Bugün elimizde beş bin altına yakın paramız mevcuttur. Bunun üç bin altının bizzat madam Eliz tarafından temin olunmuştur.

Diğer miktarı da azanın aidatından ve hususî teşebbüslerimiz neticelerinden hasıl olmadır.

Ve nihayet komite gayemizin tahakkuku için her Hınçaklının hayatını ve mevcudiyetini vakfedeceği ni düşünerek bu hazineyi birkaç mislî telâkki etmekte haklıdır.

[illegible] cumhuriyetinin hudutlarını burada tayin etmek isterim. Gayemiz, bize ait olmıyan toprağa el uzatmamaktır.

Aras havzasının şarkî ve Fırat havzasının garbî ermenistanıydı. Büyük Antokyosun Zaraya verdiği krallık Fırat ermenistanı ve yani Küçük Ermenistandı. Zara bir çok şanlı muharebe (!)ler yaparak Midyalılardan mühim miktarda arazi aldı. İki Ermenistanı da tevhit ederek büyük bir krallık yapan ikinci Dikran Kapadakya taraflarına kadar hududunu tevsi etti. Şimal suryesini zapetti.

Biz bütün bu yerleri istemiyoruz. Yalnız küçük ermenistanın ihyasını istiyoruz. Bugünkü ermeni milletine bu kadarı kâfidir. Hudutlarımızı zaten tarih çizmiştir.

Biliyorsunuz ki tarihte ermenistanın mahvına sebeb olan ermenilerin krallık havzasının küçük küçük prensliklere ayrılmış olmasıydı.

O zaman ordu da tesanüdünü kaybetti Bu tarih tecrübesi bize gayemizin tahakkukuna kadar kuvvetli bir elin idare başında hâkim bulunması lüzumunu ihtar etmekte ve bütün Hınçakların kayıtsız ve şartsız itaatini istilzam eylemektedir.

Buna göre vazifeyi komite eline almıştır. Bugün idare manzarası asla bir cumhuriyet sistemi değildir, fakat, henüz teeessüs etmiş bulumuyoruz. Teessüsümüzde gayemiz katiyen değişemez.

Bundan sonra yapılacak işlerin de esasını çizmek isterim. Bilhassa Ropen Cevahirciyan arkadaşımızın tasvip ve teklifi cümlesinden bulunan ve çok makul olan bu işler tahakkuk etmedikçe faaliyete geçmemize imkân yoktur kaanetindeyim..

(Devamı var)

HİKAYE

Sanki olmıyacak şey mi?

Yazan: Svetoslov Minkov **Çeviren: Suat Derviş**

Yeni keşfedilmiş, bu fantaskop denilen âletle bazı medyumlardaki gibi bir altıncı hisse lüzum kalmadan istenilen şeyi görmek mümkün oluyordu. Bu âleti icat eden Holandalı mühendis Van Troiden icadıyla Avrupa ve Amerikada milyonlar kazandı.

Fakat zavallı sonunda çıldırdı.. Ona bir fikri sabit gelmişti:

St. François'nın ruhunun kendi içine girdiğini tutturdu.

Maamafih bu mühendisin başına gelen felâkete rağmen fantaskop beşer dehasının en büyük zaferlerinden biri olarak kaldı. Bu âlet en gizli şeyleri bile meydana vurduğu için artık lûgat kitaplarından (sır) kelimesini kaldırmak icap etmişti. Mukadderat denilen bu zalim kuvvet artık iflâs etmişti.

Dünya yüzünde esrarengiz cinayet, meydana çıkmamış aşk ihanetleri başa gelen beklenmedik hâdiselerden eser kalmamıştı. Her evde bir fantaskop bulunuyordu. Fantaskop merakı sarî bir hastalık gibi bütün dünyayı kaplamıştı. Kimse, bu âlet vasıtasiyle meçhulât âleminin küçük penceresine mütemadiyen göz atmaktan kendini alamıyordu.

Dünyayı bu kadar saran bu fantaskop, hakikatte neydi?.

Bu, mik'âp şeklinde bir kutucuk idi. Yalnız dibinde bir aynası vardı. Bu kutunun iki ucundan nihayetleri birer ufacık mıknatıslı cam parçasiyle nihayetlenen incecik birer madenî teli çıkıyordu.

Bu cam parçaları, tıpkı radyo receptörleri gibi kaoçuk kulaklarla şakaklara tesbit ediliyordu. Bir kaç dakika düşüncelerinizi bir fikir üzerinde temerküz ettirmek ve karşınızdaki adeseye dikkatle bakmak lâzımdı.

Bir kaç dakika sonra kutunun içindeki aynada büyük bir beraklık içinde düşündüğünüz şeyi görmek mümkündü.

Artık bin bir gece masallarının sihirli aynası da hakikat olmuştu... .

Ademoğlunun suiistimal etmiyeceği ne vardır.

Zamanla insanlardaki bu fantaskop merakı öyle bir hal aldı ki bununla arkadaşlarının hayatlarının en mahrem sahnelerini gözetlemeğe başladılar. Artık öyle sahneler seyrediyorlardı ki bu hal sadece ahlâksızlık oluyordu. Sanki bütün evlerin duvarları camdan oluvermişti. Canı istiyen herhangi bir meraklı insan başkalarının odasında geçen şeyleri oturduğu yerden rahat rahat seyredebiliyordu.

Hududu olmıyan bu tecessüs ve ahlâk kaidelerine hiç uymayan bu umum casusluk karşısında kilisenin susmasına imkân yoktu.

Papaslar bu muzır âletin ortadan kalkmasını istediler. Papaslardan sonra hususî ve içtimaî hayatlarının herkes tarafından bilinmesini hiç te istemiyen bazı politika adamlarının sesleri yükseldi.

Nihayet toplanan beynelmilel bir kongre bu âletlerin vasi mikyasta imali ve istimalini şiddetli cezalar koymak suretiyle meneden mukarrerat ittihaz etmek mecburiyetinde kaldı.

Maamafih bu âletler büsbütün de ortadan kaldırılmarı ve polis tarafından ve bazı hususî işler için kullanılmakta devam edildi .

Bu suretle insanlar bütün ahvali hususiyelerinin herkes tarafından açık bir kitap gibi okunması derdinden kurtulmuş oldular.

. . . . . .

Tâ eski zamanlardanberi muharirler fantezi eksikliğinden müştekidirler .Tabii bendeniz de o "husî işler için,, fantaskopa ihtiyacı olanlar zümresine katılmış idim.

Yani bu âletler, bir türlü elime geçiremediğim mevzuu yakalayabilmek üzere sıksık taharriyata çıkıyordum.

Gene bir gün böyle fantaskop içinde mevzu aramak aklıma geldi.

Bir temmuz günü idi. Vakit öğleyi geçmişti... Hava tahammül edilemiyecek kadar sıcaktı. Odamda oturuyordum. Perdeleri tamamiyle kapamıştım. Alnımdan ter şarıl şarıl akıyordu. Bir elim fantaskopun düğmesinde, mütemadiyen iyi bir mevzu teşkil edecek bir fikir aramakla meşguldüm .

Birdenbire, her halde sıkıntıdan olacak, aklıma şu fikir geldi:

Üç yüz sene sonra bugünü nasıl geçirecektim?.

Aletin adesesine gözlerimi dikerek:

— Nasıl geçireceğim? diye tekrarlıyordum..

Birdenbire fantaskoppun aynası aydınlandı ve gözlerimin önünden garip sahneler doku sonsuz bir şerid geçti. .

Ben, büyük (Unikue) otelinin tırasasında oturmuş öğle yemeği yiyordum.Yemeğim de şundan ibaret: Hidrat dö Karbon tabletlerile feza ezmesi. Yanıma garip kıyafetli bir adam yaklaşıyor. Bu adamın tam dört çift elî var. Orzun ve üstüvanî bir kafa ve uzun ve üstüvanî bir kafa ve burun yerine uzun bir hortum taşıyor..

Yeni gelen bu garip yabancı beni selâmlıyor ve elini havaya kaldırarak esperanto lisaniyle:

— İsmim M. Linç'dir, diyor.

— Memnun oldum, efendim, bir emriniz mi var? Bay Linç?

— Utariddeki işsizlere yardım edebilmek için tertip edilen büyük piyango biletlerinden bir tane almaz mısınız?. Piyango bugün çekilecek?.

Bu kırk ayak kılıklı herifi ademi itimatla baştan ayağa kadar süzdükten sonra cevap veriyorum:

— Birinci ikramiye nedir?.

— Üç kilo teleplazm... Bununla bir kaç saniye içinde istediğiniz ruhu karşınızda tecessüm ettirebilirsiniz..

— Pekâlâ! O halde bana da bir bilet veriniz bakalım?.

(Sonu yarın)

hametin bir timsalisiniz...

Rolan boğuk bir sesle cevap verdi:

— Görürüz..

Rolan, ayakları dibinde inliyen şu sefil ve rezil mahlûka karşı kendinde derin bir nefret ve hiddet duydu.. Haydutlara dönerek:

— Aziz arkadaşlarım, dedi... Sizin önünüzde, bu adamın bana yaptıklarını anlatarak bir hüküm vermenizi istiyeceğim.

Rolan, sakin bir sesle her şeyi anlattı. .Ona nasıl yardım ettiğini, onu nasıl hayata soktuğunu anlattı. Neticede:

—Biliyor musunuz, dedi, bu adam kendisine yaptığım bu iyiliklere mukabil beni ne suretle mükâfatlandırdı. Babamın dehşetli bir işkenceyle gözlerini oyduttu ve çıldırttı. Annemin ölümüne sebep oldu. Beni otuz kadem yerin dibine diri diri attırdı. Beni nişanlımdan ayırdı ... Onu kendisi gibi vahşilere verdirdi.. Velhasıl beni felâketten felâkete atmaktan bir türlü kendini alamadı. Ben, yapılan işkencelere ve zulümlere rağmen kendimi o cehennemden kurtardım. İlâhî adaletin ne demek olduğunu bu alçaklara gösterdim. Bütün bunlardan, bütün yaptıkları yetişmiyormuş gibi bir aileyi daha mahvetmek istediğini öğrenerek, buna mâni olmak için kendisini buraya kadar getirdim. Şimdi sorarım size, bu adama ne yapılmalıdır?.

Bambo inledi:

— Af! Af!..

Çete reislerinden biri cevap verdi:

— İdam edilmeli..

Diğerleri de bu hükmü tereddüt etmeden tasdik ettiler.

Rolan sözüne devam ederek:

— Evet! Fakat o da benim gibi azap çekmeli ve sonra işkence içinde ölmelidir. O da benim gibi inliyerek, ağlayarak vaktile beni atıldığım zındanlara benziyen bir yere atılarak gebertilmelidir. Kendisinin torunu olabilecek genç bir kızı sevmek habasetinin ne kadar şeni bir cinayet olduğunu öğrenerek ölmelidir..

Rolan bir adım attı. Sonra:

— Bambo, dedi, vaktiyle bana yaptığımız gibi ben de sana hayatını bağışlıyorum. Burada, şu bulunduğun zından içinde öleceksin. .

Bambo ulur gibi bağırdı:

— Bu haksızlıktır. Yaptıklarımı ben yalnız başıma yapmamıştım..

Rolan birdenbire mararak bağırdı:

det te böylece kalarak, dalgaların gürültülerini dinliyerek oyalandı..

Her şeye rağmen kendisine de merhamet etmemeli miydi?.. Onu otuz metre yeraltına diri diri gömdükleri zaman acaba Emperyanun bugün duyduğu ıztırabı duymuş muydu ?.

Babasını, anasını türlü işkencelere maruz bıraktıkları zaman acaba hiç biri şu kadarcık bir acı duymuşlar mıydı?.

Böyle düşünüyordu. Nihayet boğuk boğuk:

— Hayır, hayır, dedi. Ondan bahsedemem.. Ona şu kadarcık bir kabahat bulamam.. O benim için muhakkak ağlamıştır.

Boğazını derin bir hıçkırık gıdıkladı. Başını Venedikten tarafa çevirdi.. Şehirdeki ışıklar, yavaş yavaş eksiliyordu .

Tekrar gezinmiye başladı ....

Çok geçmeden şafak attı. Gemi kaptanı, büyük bir hürmet göstererek kendisine yaklaştı:

— İşaret vermiye lüzum var mı efendim, diye sordu.

Rolan başıyla: "Evet!,, dedi.

Bir saniye sonra geminin grandi direğinde siyah bir flâma dalgalandı.

Bizzat Rolan, üç defa arkiyüz ateşledi. Etrafı çevreleyen sahiller şimdi tamamiyle görünüyordu. Bir kaç dakika içinde, sahilden buhara benziyen beyaz bir bulut belirdi. Gemiye kadar gelen, bir taraka sesi dildi. Bu ses iki defa daha tekrarladı Gemiden de cevap verildi. Nihayet kaptan göründü:

— Yanaşabiliriz efendim, dedi.

Tayfalara bazı emirler verdi. Gemi derhal sahile doğru sür'atle yol aldı. Yarım saat içinde demir atılmış, yelkenler indirilmiş bulunuyordu.

Kaptan sordu:

— Sizi burada bekliyeyim mi?

— Hayır, vakit geçirmeden Venediğe döneceksin!. .

Geminin filikası indirildi ... Bambo, bağlı bulunduğu gibi kayığa konulda. Çehresi morarmış görünüyordu. Gözleri sıkı, sıkı kapatılmış, yalnız nefes alabilmesini temin için ağız yeri açık bırakılmıştı. Karada bekliyen kapalı arabaya tıkılıp ta araba hareket ettiği zaman filika yeniden gemiye dönmüştü. Bu defa da Biyankayı karaya çıkaracaktı.

Rolanla birlikte sahile çıktılar, açık bir arabada onlar yerleştiler. Araba sür'atle hareket etti. Saat dokuza doğru küçük bir kasabaya geldiler. Bahçe

Yüzbaşı Benua

Fransada çok heyecanlı bir casus filmi gösteriliyor

Okuyucularımız yüzbaşı Benovayı gayet iyi tanırlar. Şarl Rober Düna'nın bu casusun maceralarını anlatan romanı "Matmazel Şeytan,, ismi altında gazetemizde tefrika edilmişti. Okuyucularımızın pek beğendiği bu maceralar sinema meraklıları için de meçhul değildir. "İkinci Daire ve "Kurdlar boğuşuyor,, filmleri bu maceraları anlatır.

Bu filmler ve romanlar yüzbaşı Benovayı millî bir Fransız kahramanı olarak bütün dünyaya tanıtmıştır.

Zekâsı, insanî hareketleri, daima düşman casuslarından üstün olarak anlatılan cesareti, hiç bir tehlikeden yılmaması yüzbaşı Benovaya karşı her tarafta bir sempati uyandırmıştır. Bu kadar şöhret, eserin aleyhine sayılacak bir noksan gibi telâkki edilebilir. Çünkü romanı okumağa başlıyan kari veya filmin başlangıcını gören seyirci bu maceranın sonunda yüz başı Benovanın muvaffak olacağını evvelden bilir.

Bu, merakı ve alâkayı azaltan bir sebeptir. Fakat buna rağmen yüzbaşı Benovanın maceralarını anlatan romanlar zevkle okunur, bu filmleri gösteren sinemalar da tıklım tıklım dolar..

Bunun içindir ki meşhur Fransız rejisörü Moris Kanyon, bu zatı yeni bir filmde göstermekten korkmamıştır. Pariste yeni gösterilmeğe başlanan bu filmin ismi sadece yüzbaşı Benovadır. Ve bu rolü eski filmlerde olduğu gibi Jan Müra oynamaktadır.

Yüzbaşı Benova rolünde Jan Müra

Filmin başlangıcında yüzbaşıyı Akdeniz kıyılarına doğru giden bir trende görüyoruz! O her vakitki gibi zarif, kuvvetli ve kendinden emin bir haldedir. Bu sefer kendisini bu seyahate mecbur eden vazife muayyendir. Fransaya dost bir devlete mensup prens Yovakim Akdeniz kıyılarındadır. Prens aleyhinde hazırlanmış bir suikasd vardır. Ve yüzbaşı, prensin hayatına nezaret etmek ve onu ölümden kurtarmak vazifesini üzerine almıştır.

Yüzbaşı ile beraber seyahat eden polis müfettişlerine göre trende bulunan bütün yolcular şüphelidir. Yüzbaşı bu adamlarla konuşur. İçlerinde kumral bir kadın var.. Yüzbaşı konuşurken bu kadının bir şantöz olduğunu öğrenir, pasaportuna göre ismi Jermen Marnidir.

Tren Akdeniz kıyısında Sen Rafelde durur. Ilık bir hava, açılmış çiçekler. Yüzbaşı, prensin çete tarafından sıkı bir surette tarassut edildiğini farkeder. Diğer taraftan prensçe sipariş edilen ve memlekete müteveccihen yola çıkarılan mühimmatın yolda meçhul eller tarafından berhava edildiğini de öğrenir.

Yüzbaşı derhal işe başlar ... Evvelâ infilâkın sebeplerini öğrenmeğe çalışır. Prensin meyva ticareti yapan bir genç kadınla münasebette bulunduğunu haber alır. Prensin satın aldığı mühimmatı götüren deniz tayyarelerine bu kadın tarafından sepet sepet meyva hediye olarak gönderilmektedir. İnfilâkın, bu sepetlerin içerisine yerleştirilen meyva şeklinde ve biçiminde yapılan bombalardan ileri geldiği anlaşılır.

Yüzbaşı, kadını tevkif ettirir. Bu suretle ilk mesele halledilmiştir.. Fakat prense suikasdi hazırlayanlar kim?.

Yüzbaşı trende rast geldiği güzel kadınla münasebetini kesmemiştir. Bu kadından şüphe için sebepler vardır.. Çünkü yüzbaşıdan ikide birde prense dair sualler sormaktadır. Yüzbaşı, kadın ile prens arasında bir randevu alınmasına vasıta olur. Fakat prens yerine randevuya bir başkasını gönderir. Yüzbaşının şüpheleri yerindedir. Kadın rovelverini çeker. Fakat pusuda bekliyen polisler tarafından yakalanır.

Basit bir zabıta macerasından başka bir şey olmıyan bu film Jan Müra ve Mirey Balers gibi iki san'atkâr elinde çok güzel bir eser olmuştur. Fransızlar Mirey Balenin bu filmiyle Marlenden daha yüksek bir san'atkâr olduğunu gösterdiği fikrindedirler.

İstanbul Belediyesi ılânları

Satılmak üzere mezat işleri mü dürlüğü eşya şubesine Fuat tarafından getirilip satılmıyan bir yazıhane ile sahibi bilinmiyen bir yemişlik ilân tarihinden itibaren on beş gün içinde bu eşyanın sahipleri müracaat etmedikleri takdirde satılacaktır.

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden

İdare müstahdemini için mühürlü nümunesi gibi 480 adet paltonun kumaşı idareden verilmek sair masrafları müteahhite ait olmak üzere olbabtaki şartnameleri dahilinde diktirilmesi işi açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 30-1-939 pazartesi saat 14 de B. Postahane binasında P.T.T. müdürlüğünde müteşekkil alım satım komisyonunda yapılacaktır. Beher paltonun dikiş vesair muhammen bedeli 300 kuruş hepsinin 1440 lira muvakkat teminatı 108 liradır. İsteklilerin olbaptaki mühürlü nümune, fennî ve idarî şartnamelerini görmek ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde mezkûr müdürlük idarî kalem levazım kısmına eksiltme gün ve saatinde de muvakkat teminat makbuzu ile komisyona müracaatları (302)

Bir Lokantacı karısının dahîyane fıkrı

Casusluk sanılan iş gülünç bir netice verdi

Viyanalıların çok zeki oldukları ötedenberi söylenir. Bilhassa son günler içinde Viyanalı bir kadının yapmış olduğu bir açık gözlük, bu vals şehrinde yaşayan insanların ne büyük bir zekâye malik olduklarını bir kere daha isbat etmiştir.

Açık göz kadın, bundan bir müddet daha evvel bir lokantacı ile evlenmişti. Kocası mahir bir lokantacı olduğu halde her nedense dükkânına fazla müşteri çekememekte, lokantası fevkalâde mükellef ve temiz olmasına rağmen sandalyeler daima boş kalmakta ve tabiîki yeni evliler müşkülâtla karşılaşmaktaydılar.

Lokantacı, vitrine, en güzel yemeklerini, süslü böreklerini koyarak nazarı dikkati celbetmeğe çalıştıkça, yolcular büyük bir israrla onun yemeklerine iltifat etmiyorlardı.

Bu vaziyetten çok müteessir olan karı koca, müşteri temini için bir çare aramaktaydılar.

İşte bu sıralarda lokantacının karısı bir gün Viner - Zeytung gazetesini karıştırırken küçük ilânlar arasında evlenme kısmına gözü takılmış ve dahiyane bir fikir, şimşek gibi aklından geçmiştir.

Derhal kâğıt kaleme sarılarak ilânda gördüğü adreslere mektuplar yazmağa ve evlenme taleplerini kabul ettiğini bildirmeğe başlamıştır.

Müstakbel ve muhayyel sevgilileriyle ancak bir defa görüşmeleri mümkün olacağını, sonra evlenmek üzere hazırlıklara başlıyacaklarını da ilâve etmiş ve kocasının işlettiği lokantada öğle veya akşam yemeği için randevular vermiştir.

Bu çalışmanın verimli neticeleri pek çabuk elde olunmuştur. Hemen ertesi günü öğle yemeğinde 18 kişi, akşam yemeğinde de 25 kişi bulunmuş, daha ertesi günü bu yekûn 40a sonra 50 ye, nihayet yüze kadar yükselmiş, böylece lokanta her gün dolup boşalmağa başlamıştır.

Evlenme namzetleri, müstakbel eşlerini sabırsızlıkla beklemekte, nihayet asabî hareketler göstermeğe ve en sonunda da çaresiz kalarak yalnız yemek yemeğe başlıyorlarmış...

Lokantacı elinden geldiği kadar müşterilerini memnun etmeğe, nefis yemekler hazırlamağa gayret ettiğinden evlenme namzetleri lokantayı güzel bir intiba ile terkediyorlarmış.. Bu şekilde lokanta müthiş bir rağbet görmüş ve her gün bütün masalar dolmağa başlamış.

Lokantacının muvaffakıyetindeki sır nihayet bir kaç gün evvel ortaya çıkmıştır.

Viner Zeitung gazetesinde küçük ilânlar ile uğaraşn muharrir, her zaman, ayni kâğıt ve ayni yazı ile gelen mektupların bir sır saklaması ihtimalini düşünerek faaliyete geçmiş, hattâ bu işin bir casusluk meselesiyle alâkadar olabileceğini de düşünerek vaziyeti polise bildirmiştir. Tahkikat derinleştirilmiş ve lokantacı sorguya çekilmiştir. Nihayet lokantacı ve karısı ağlayarak işin hakikatini anlatmışlardır.

Adliye, bu iş için takibat yapmağa lüzum görmemiştir. Çünkü, herhangi bir yerde randevu verip randevusuna gelmiyen kadınlar h a k k ı n d a takibat yapmak icap etseydi daha yüzlerce, binlerce mahkeme kurmak lâzım gelirdi şüphesiz...

ANADOLU ve TRAKYA

Meşhur Azmak bataklığı da kurutuluyor

Bu bataklıktan kazanılacak 12000 hektar münbit arazi köylüye taksim edilecek

Aydın, (Hususî) — Aydına 2 - 3 kilometre mesafede meşhur Azmak bataklığı vardır. Bu bataklık kış mevsiminde 12.000 hektar araziyi su altında bıraktığı gibi, 3000 hektar araziyi de yaz kış batak halinde bulundurur.

Bu bataklığın enharı sâğire kanununa tevfikan kurutulmasına mükellefiyet usuliyle teşebbüs edilmiş, fakat muvaffak olunamıyacağı anlaşıldığından Bayındırlık Bakanlığı tarafşndan projesi Aydın sular idaresine yaptırılarak 35.000 liraya muteahhide verilmiştir.

Müteahhid kazıda kullanacağı ekslavatör makinesini getir... montajına başlamıştır.

Ameliyeye bugünlerde başla... caktır,

Bu kanal kurutulunca hem A... dının sıtma membaı olan 12... hektarlık pamuk yatağı, en ... cins toprak kurutularak T... çiftçisinin sabaniyle altın ya... olacaktır.

Bu bataklığı kurutmak üz... Aydın - Muğla şosesi üzerin... kilometre uzunluğunda bir ka... açılarak sular Koçarlı nahiyesi... Osmanbükü köyü önünden M... derese akıtılacaktır.

İzmirde şap hastalığı bitti

Komisyon kordonu kaldırdı İhracat için Vekâletten emir bekleniyor

İzmir, (Hususî) — Vilâyetin... zin bazı yerlerinde hayvanlar... görülen şap hastalığına karşı ... detli mücadele tedbirleri alın... tı. Bu tedbirlerin kısa bir zaman... faydaları görülmüş, hastalık ... müş, mevzu kordon kaldırılmış...

Vilâyet sağlık zabıtası komi... nu kordonu kaldırırken mevzu... zı kayıtlara devam edilmesini ... rarlaştırmıştır. Bu mevzii kay... şunuardır:

İzmir hayvan pazarı hasta... tamamen sönmesine kadar ka... kalacaktır. Hastalıktan evvel ... tirilerek depolarda stok bulu... deri, kıl, yün, yapak, barsak ... saire gibi mevadı hayvaniye... haricî kısımları dezenfekteye ... tutulacaktır. Hastalık bulu... yan mıntakalardan hayvan ... yatı da beş gün karantineye ... tutulduktan sonra yapılacak...

İskeleden hayvan ve hay... maddeleri ihracatı ancak Zi... Vekâletinin emriyle yapılabil... tir.

Şimdi hastalık sönmüş old... için yakında İzmir limanı ile d... iskelelerin hayvan ihracatına ... ması hakkında Ziraat Vekâleti... emir vermesi beklenmektedir.

Bursada hoparlör tertibatı yapılıyor

Bursa, (Hususî) — Halkevi... yeni çalışma yılının başlang... hararetle hazırlanmaktadır. B... da eskiden bir hoparlörle idar... dilen konferans ve müzik neşr... tını da genişletmek için tedbi... alınmaya başlanmıştır.

Bugünlerde satın alınacak ... ni hoparlör tesisatı ile şehirde... yedi yerde birden neşriyat yap... caktır. Yeni tertibat çok mük... meldir ve bunlar için on iki bin... radan fazla masraf edilecektir.

Dr. Suphi Şenses
İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu Yıldız sineması karşısında Lekler apartmanı... kirlere parasız. Tel. 43924

Dr. Hilmi Koşar
Haydarpaşa hastahanesi Zühreviye mütehassısı hastalarını öğleden sonra ... rı AGACAMII karşısı Ab... dudu S. No. 1 de kabul eder.

Dr. Hafız Cemal
Dahiliye mütehassısı
İstanbul Divanyolu No. 104, Tel: 22398

içinde küçük bir evin önünde biraz durduktan sonra sür'atle hareket etti.

Bu ev, Rolanın, Juana ile babasını yerleştirdiği evdi.. Rolan burada iki saat kadar kaldı. Evden yalnız çıktı. Şimdi babasının yanında iki kadın bırakmış oluyordu.

Rolan bu sefer bir atla seyahat ediyordu. Önce Tereviz, sonra Merveza yolunu takibe başladı.

Nihayet Kara Mağaranın dev ağzı gibi açık duran ağzı önünde atından indi ve mağaraya girdi...

Arkiyüzlü bir köylü nöbet bekliyordu, burada,..

— Geldi mi o adam? diye sordu.

— Evet efendim..

— Onu kendisi için ayırdığım yere koydunuz değil mi?.

— Evet efendim. .

— Civarda başka bir hâdise yok değil mi?.

— Buralarda Sandrigonun dolaştığını gördük.. Fakat kaçırdık...

Rolan etrafına dikkatle bakarak, bütün tedbirlerin alınmış olduğunu gördü.

Mağara, büyük bir dağın yamacında, tabiatın oyduğu muntazam bir delikti..

Uzunca bir dehliz geçti, bir merdivenden indi. Nihayet büyük bir kapının önünde durdu. Orada da, duvara asılmış bir fenerin ışığı altında bir nefer nöbet bekliyordu. Etrafına bakınarak sordu:

— Reisler buradalar mı?.

Muhafız başıyla; evet, işareti yaptı..

— Söyle öyleyse gelsinler!.

Muhafız uzaklaştı.. Rolan, bir eliyle feneri, diğeriyle de hançerini tutarak, kapıyı tekmeyle açtı. Küçük bir tereddütten sonra içeriye girdi. Burası, tepeden açılmış küçük bir delikten hava ve ziya alan bir zındandı.

Rolan burasını dikkatle gözden geçirdi:

— Ne güzel yer burası, diye mırıldandı. Burası da tıpkı orası gibi.. Onun da kapısı böyle kilidli. Ben de tam altı sene böyle karanlık ve rütubetli bir yerde kapalı kaldım.. Kendimi duvardan duvara vurdum. Ellerim, tırnaklarım kan içinde kaldı. Oh, bak, bak... Burada ekmek verecek bir gişe var.. Şuradaki kırık destiye ne dersin.. Ya şu ekmeğe? Hele şu taş yatak.. Her şey, her şey tamam.. .

Rolan böylece Venedik kuyularında geçirdiği günlerin dehşetini bir daha yaşamış oluyordu..

Bu sırada zındana altı kişi girdi..

Rolan elindeki feneri duvara asarak onlara döndü. Bunlar, Rolanı, büyük bir hürmetle selâmlamışlardı.

Rolan emretti:

— Getiriniz mahpusu! .

Bir kaç dakika sonra iki kişi birini sürükliyerek getirdiler. Taş yatağa oturttular. Mahpus sapsarıydı. Alnında soğuk ter daneleri toplanmıştı. Etrafına korkulu gözlerle baktığı halde hiç bir şey göremiyordu. Çok geçmedi. Gözleri, mağaranın karanlığına alıştıkça, etrafında hayaller sezmiye başladı. Sanki haydutlar karanlıkta vücud bulmuş ecinniler gibi birdenbire belirivermişlerdi.

— Benden ne istiyorsunuz? diye boğuk ve helecanlı bir sesle mırıldandı..

Bir ses cevap verdi:

— Şimdi öğreneceksiniz Bambo!..

Bambo mırıldandı:

— Aratenin kâtibi.. Bu adamdan şüphelenmekte haklıymışım.

Kendisine hitap eden adamın kim olduğunu iyice görmek için başını kaldırdı. Karşısında, duvarda asılı bulunan fenerin donuk ışığı altında parlayan ve kendisine hiç de yabancı olmıyan iki gözle karşılaştı.

Bambo, titremiye başlamıştı.. Ayağa kalkmak istedi; ayakları bağlı olduğu için buna muvaffak olamadı. Sendeledi. Tekrar taş yatağın üzerine düşüt.

Rolan bağırdı:

— Çözünüz onu!. .

Bağlarını derhal çözdüler. . . Bambo hareketlerinde serbest kalınca kalktı.. Titriyen ayaklarını sürükliyerek zındanın bir köşesine büzüldü. .

Rolan garip ve cidden korkunç bir sesle sordu:

— Beni tanıdın değil mi Bambo?.

— Rolan Kandiyano....

Bu isim, Bambonun dudaklarından bir inilti halinde dökülmüştü.

Sonra Rolana yaklaştı. Önünde diz çöktü, kollarını uzattı.

Rolan:

— Görüyorum ki karşında duran adamın kim olduğunu tanıdın! .

Bambo homurdandı:

— Af!...

— Demek mücrim olduğunu da itiraf ediyorsun?.

— Evet, evet ben mücrimim.. Ben cürüm işledim. Fakat siz beni seviyordunuz. Siz ki mer-

CAFER MÜSHİL ŞEKERİ tesiri kat'î, alımı kolay en iyi müshil şekeridir. Bilûmum eczanelerde bulunur.

RADYO

Ankara radyosn

15 - 1 - 1939 PAZAR

12.30 Müzik (hafif müzik pl). 13 Saat, ajans ve meteoroloji haberleri. 13.10 Türk müziği (saz eserleri ve şarkılar). Okuyan: Semahat Özdenses. Çalanlar: Fahire Fersan. Refik Fersan. Basri Üfler. 14 Konuşma (Ev kadını saati). 14,15 - 14.30 Müzik (hafif müzik pl). 17.30 Proğram. 17.35 Müzik (danslı pazar çayı). 18.30 Saat, ajans haberleri ve meteoroloji. 18.40 Konuşma (Çocuk saati). 18.55 Türk müziği. Peşrev, şarkı, semai ve taksim: 1 — Emin ağa - Suzinâk peşrev. 2 — Hacı Arif - Suzinak şarkı: (Çekme elem ve). 3 — Rahmi - Suzinâk şarkı: (Bir sıhrı tarab. - Nağmei sazındaki tesir). 4 — Cevdet Çağla - Viyola taksimi. 5 — Kâzım - Kürdili hicazkâr şarkı: (Bir görüşte çeşmi mestinle esir). 6 — Osman Nihat - Hicazkâr şarkı: (Ellere uzakkı: (İki gözüm seni). 8 — Mahur halk türküsü: (Giyer fistanı). 9 — Nikolaki - Mahur saz semaisi. 10 — Rahmi - Müstear şarkı: (Gel ey sakı şarabı). 11 — Mustafa Nafiz - Hüzam şarkı: (Göynüm nice bir sen). 12 — Halk türküsü: (Ata binesim). 13 — Cevdet Kozan - Taksim. 14 — Zeki Arif - Dilkeşl haveran. Şarkı - Açıldı bahçede güller. 15 — Lemi - Hüseyni şarkı: (Zeman olup). 16 — Halk türküsü: (Ey serenler serenler). 17 — Andon - Hüseyni saz semaisi. Okuyanlar: Mustafa Çağlar, Müzeyyen Senar. Çalanlar: Vecihe, Cevdet Çağla, Ruşen Kam, Cevdet Kozan, Kemal Niyazi Seyhun. 20 Spor - Anadolu ajansı spor servisi. 20.10 Türk müziği (İncesaz - Ferahnâk faslı). 21 Saat, ajans haberleri. 21.10 Müzik (Riyaseticumhur bandosu: Şef İhsan Künçer): 1 — Bryk Al - Türk zafer - Marş. 2 — Veber - Recit et Polonaise - Klarinetler konseri. 3 — J. Strauss - La Chauve souris - uverture. 4 — J. J. Mayan - Fetes exotiques No. 2 - Chez les Bayaderes - dans. 5 — F. Liszt - Symhonische Dichtung No. 3 Prelüd. 21.55 Müzik (Küçük orkestra: Şef Necip Aşkın): 1 — Rio Gebhardt - Maskerade - Konner valsı. 7 — Villi Koester - Hint ninnisi. 3 — Bernhard Kutsch - İspanyol kaprisi. 4 — De Micheli - Memleket hasreti - serenad. 5 — Bernhard Kutsch - Çigan fantezisi. 6 — Villi Lantenschlager - Primavera - Arjantin serenadı. 7 — Hens Mainzer - Viyana polkası. 8 — Rio Gebhardt - Noktürno - Ninni. 9 — Bernhard Kutsch - Macar marşı. 22,45 - 23 Son ajans haberleri ve yarınki program.

* * *

Ankara radyosunun yarınki programı

16 - 1 - 1939 PAZARTESİ

12.30 Müzik (Oda müziği pl.). 13 Saat, ajans, meteoroloji haberleri. 13.10 Müzik (Güzel sesler pl.). 13.30 Türk müziği (pl.). 18.30 Program. 18.35 Türk müziği (İncesaz - Besteniyar, seba faslı). Okuyan: Tahsin Karakuş. Çalanlar: H. Derman, E. Kadri, H. Gür, B. Üfler, H. Tokay .19.20 Konuşma (Doktorun saati). 19.35 Türk müziği (Klâsik program): 1 — Rauf Yekta - Mahur peşrevi. 2 — Bekir ağa - Mahur beste. Bir afeti meh peyker ile nüktelerim var. 3 — Itri - Pençgâh beste - Hem sohbeti dildar. 4 — Itri - Segâh ağır semai. 5 — Dede - Mahur yürük semai. 6 — B. Üfler - Ney taksimi. 7 — Mustafa İzzet - Segâh şarkı - Doldur getir ey saki. 8 — Dede - Mahur şarkı - Gönül adlı bülbülüm. 9 — Sadullah ağa - Hicazkâr şarkı - Hiram et gülşene. 10 — Çorlulu - Hicazkâr şarkı - Aldı beni ikl. 11 — Şevki - Hicazkâr şarkı - Göynümü duçar eden. 12 — Vecihe - Kanun taksimi. 13 — Tuna sesi - Uzun kavak yeşillendi. 14 — Mustafa Çavuş - Hüseyni şarkı - Bir dilberdir beni. Okuyanlar: Küme okuyucuları. Çalanlar: Vecihe, R. Erer, F. Fersan, R. Fersan, K. N. Seyhun, C. Kozan. B. Üfler, R. Kam. 20.35 Saat, ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiyat). 20.45 Müzik (Oda müziği): Piyano: Cemal Reşit. Kemân: Orhan Borar. Viyolonsel: Enver Kakıcı. 1 — Van Beethoven - Trio (Dominör). 21.05 Konuşma. 21.20 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 — Fritz Recktenveld - Grinzing de -Potpuri. 2 — Pepi Müller - Küçük serenad. 3 — Paul Holzner - Saksunya köylü dansları. 4 — Bucalossi - Pestalozzanın bir şarkısı - Ciribiribin. 5 — Anton Rubinstein - Kostümlü balo - Süitinden Çobanlar. 6 — De Micheli - Şen serenad. 7 — Niemann - Zenci dansı. 8 — Heuberger - Şarkta isimli süiden - Çeşmede - parçası. 9 — Niemann - Vals Boston. 22.20 Saat, esham, tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat). 22.35 Müzik (Bir solist - ve dans plâkları). 23.45 - 24 Son ajans haberleri ve yarınki program.

T. İş Bankası'nın

939 K. TASARRUF IKRAMIYE PLANI

32,000 LİRA MÜKÂFAT

Kuralar: 1 Şubat, 1 Mayıs, 26 ağustos, 1 eylû 1 ikinciteşrin tarihlerinde çekilecektir

IKRAMIYELER:

1	Adet	2000	liralık	= 2.000	lira
5	„	1000	„	= 5.000	„
8	„	500	„	= 4.000	„
16	„	250	„	= 4.000	„
60	„	100	„	= 6.000	„
95	„	50	„	= 4.750	„
250	„	25	„	= 6.250	„
435				32.000	

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

Pastil Antiseptik KANZUK

Soğuk algınlığı, nezle ve teneffüs yollariyle geçen hastalıklardan korur, grip ve boğaz rahatsızlıklarında, ses kısıklığında pek faydalıdır.

İngiliz Kanzuk Eczanesi

BEYOĞLU - ISTANBUL

Yalnız evinizde değil Cebinizde bile BIR ŞİŞE

NERVİN

BULUNMALI

Uykusuzluk — Sinir ağrıları — Asabi Öksürükler — Baygınlık — Başdönmesi — Çarpıntı ve sinirden ileri gelen bütün rahatsızlıkları *iyileder*

BUGÜN·KUMBARANIZA·ATACAGINIZ·5·KURUŞ

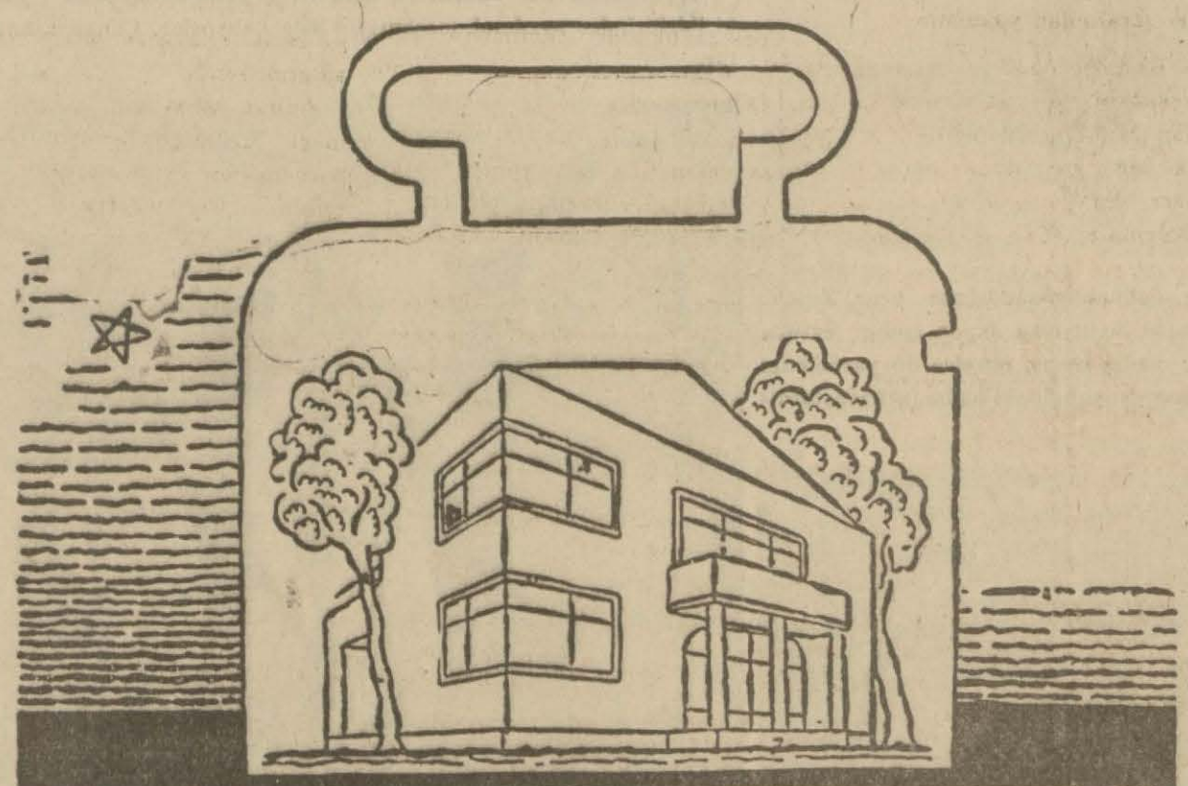

YARIN·KURACAGINIZ·EVİN·TEMELİDİR

T. C.
ZIRAAT BANKASI

Müsabaka ile müfettiş muavini alınacak

P.T.T. Umumî Müdürlüğünden:

İdaremizde münhal (35) lira maaşlı müfettiş muavinleri için 10-2-939 tarihinde Ankara ve İstanbulda bir müsabaka imtihanı yapılacaktır. İsteklilerin aşağıdaki şartları haiz bulunmaları lâzımdır.

1 — Türk olmak ve ecnebî kadınla evli bulunmamak.

2 — Hukuku siyasiyesine sahip olmak.

3 — Hukuk, Mülkiye, Yüksek İktisat ve Ticaret mekteplerinden ve bunlara tekabül eden ecnebî yüksek bir mektepten mezun bulunmak.

4 — Hizmeti filiyesini yapmış, veya sınıfı ihtiyata nakledilmiş veya askerliğe elverişli olmadığı sabit olmuş bulunmak veya tecil edilmek.

5 — Otuz yaşından yukarı olmamak "halen devlet memuriyetinde bulunanlar bu kayıttan müstesnadır.„

6 — Hüsnühal eshabından bulunmak ve haklarında yapılmış tahkikat neticesinde herhangi bir suçtan dolayı mahkûm olmadığı sabit olmak.

7 — Daire doktoru veya idarenin lüzum göstereceği hastanede sıhhat heyetince yapılacak muayene neticesinde, sıhhî vaziyeti bu vazifeyi ifaya müsait ve memleketin her tarafına daimî surette seyahate mütehammil olduğu anlaşılmış bulunmak.

İsteklilerin nüfus hüviyet cüzdanı, askerlik vaziyeti, iyi hal, adliye vesikalarile aşı kâğıdı ve mektep diplomalarının asıl veya noterlikten tasdikli suretlerini ve halen bir dairede memur olarak müstahdem iseler zatî sicil cüzdanlarile dilekçelerini 4 kıta vesika fotoğraflarile Ankarada P.T.T. Umumî Müdürlüğü Muamelât Müdürlüğüne, İstanbulda P.T.T. Müdürlüğüne 30-1-939 tarihine kadar tevdi etmeleri ve imtihanın yapılacağı 10-2-939 tarihinde saat 10 da mezkûr Müdürlüklerde hazır bulunmaları lâzımdır. İmtihan tahrirîdir. Muvaffak olanlar aldıkları numara derecesine ve münhal adedine göre müfettiş muavinliğine tayin olunurlar. Muvaffak olanlar münhal adedinden fazla olursa muvafakat ettikleri takdirde idarenin diğer münhal hizmetlerine tayin olunabilirler. Kazananlardan müsavi numara alanlar arasında ecnebî lisana vâkıf olanlar tercih olunurlar.

İptidaen memuriyete intisap edecekler (30) lira aslî maaşla müfettiş muavinliğine namzet olarak ve halen devlet memuriyetinde 35 lira alanlar veya 30 lirada kanunî müddetini doldurmuş olanlar 35 lira maaşla tayin olunurlar.

Müfettiş muavinlerine teftiş maksadile seyahatlerinde harcırah kanun ve kararnamesinde yazılı nisbetler dairesinde seyahat ve ikamet yevmiyeleri verilir.

İMTİHAN PROGRAMI:

1 — Türkiyenin iktisadî ve tabiî coğrafyası.

2 — Hesap: Faiz - İskonto, tenasüp.

3 — Malî usulü defteri, muhasebei umumiye kanunu.

4 — Memurin kanunu - memurin muhakemat kanunu, ceza muhakemeleri usulü kanunu, 1609 No. lı kanun, kefalet kanunu - ve Türk ceza kanununun memur suçlarına müteallik hükümleri.

5 — Türkiyedeki Posta Telgraf ve Telefon teşkilâtına ait umuî malûmat ile P.T.T. idaresine ait 2822 No. lı teşkilât kanunu. (65)! (181)

Kayserili meşhur Apikoğlu

Sucukları bütün Türkiyede bir tanedir. Sıhhî ve temiz, namlı Türk sucukları yalnız APİKOĞLU imalâthanesinde yapılıyor. APİKOĞLU markasına dikkat ediniz, her yerde ısrarla arayınız.

Objektif karşısında

Balina avcılığı artık çok kolaylaşmıştır. Şimdi balina avcılığı için o kadar mükemmel teçhiz edilmiş vapurlar vardır ki kocaman balinaları avlamak işten bile değildir. En fazla balina avlıyan memleket Norveçtir. Resimlerden birinde tabii büyüklükte bir balina gözü, diğerinde de ölü balinayı gemiye almak için kullanılan kıskaç şeklindeki hususi vinç görülüyor.

Son günlerde, tanınmış sinema ve tiyatro aktrislerinden Elvir Popeskoya Fransa hükûmeti tarafından lejyon donör nişanı verilmiştir. Halen Saşa Kitri'nin tiyatrosunda "Deliler âlemi,, piyesinde baş rolü oynıyan ve "Cephe arkası" "Yağlı dama,, isimli iki film çevirecek olan Popesko, hususî hayatında okumaktan zevkalan ve çiçeklere bayılan bir kadındır. Gıda bakımından son derece perhizkârdır. Akşam yemeklerinde yalnız bir fincan sütlü kahve içer. Onu burada yaptırmak istediği evin maketi başında görüyorsunuz.

Sağda gördüğünüz ve bir Japon delikanlısı sandığınız genç, Japonların Mata Harisi unvanına tamamile lâyık olan Japon kadın casusu Yoskimko Kavashina'dır. Bu genç kadın casus, evvelce de yazdığımız gibi, Tiyençinde öldürülmüştür. Casusun yanındaki kadın, arkadaşlarından aktris Yaeko Mizutuanidir.

Kadın — Herkesin önünde böyle utanmaz gibi durma, ayıb!

— İngiliz karikatürü —

Afrikadaki Tanganyika yerlileri, İngiliz müstemlekesi olan topraklarının Almanyaya geçmemesi için nümayiş yapıyorlar. Bilindiği gibi, bu topraklar evvelce Almanyanın elinde bulunuyordu.

Pariste, Monmartrda ağırlıklarının mecmuu 450 kiloyu geçen üç hemşire teşhir edilmektedir. Bu kadınların en büyüğü olan Mati - Jan 21 yaşındadır. Anı Luiz 18 yaşında, en küçükleri olan Virjina da 16 yaşında. Bütün şişmanlar gibi bunlar da fevkalâde neşeli, gürültücü, hattâ biraz da âsî kızlardır.

Hayatlarının her dakikasını beraber geçiren bu üç şişman yalnız oteldeki odalarına çıkarken asansörden biribirlerinden ayrılmak mecburiyetinde kalıyorlar. Çünkü asansör 200 kilodan fazlasını taşıyamamaktadır.

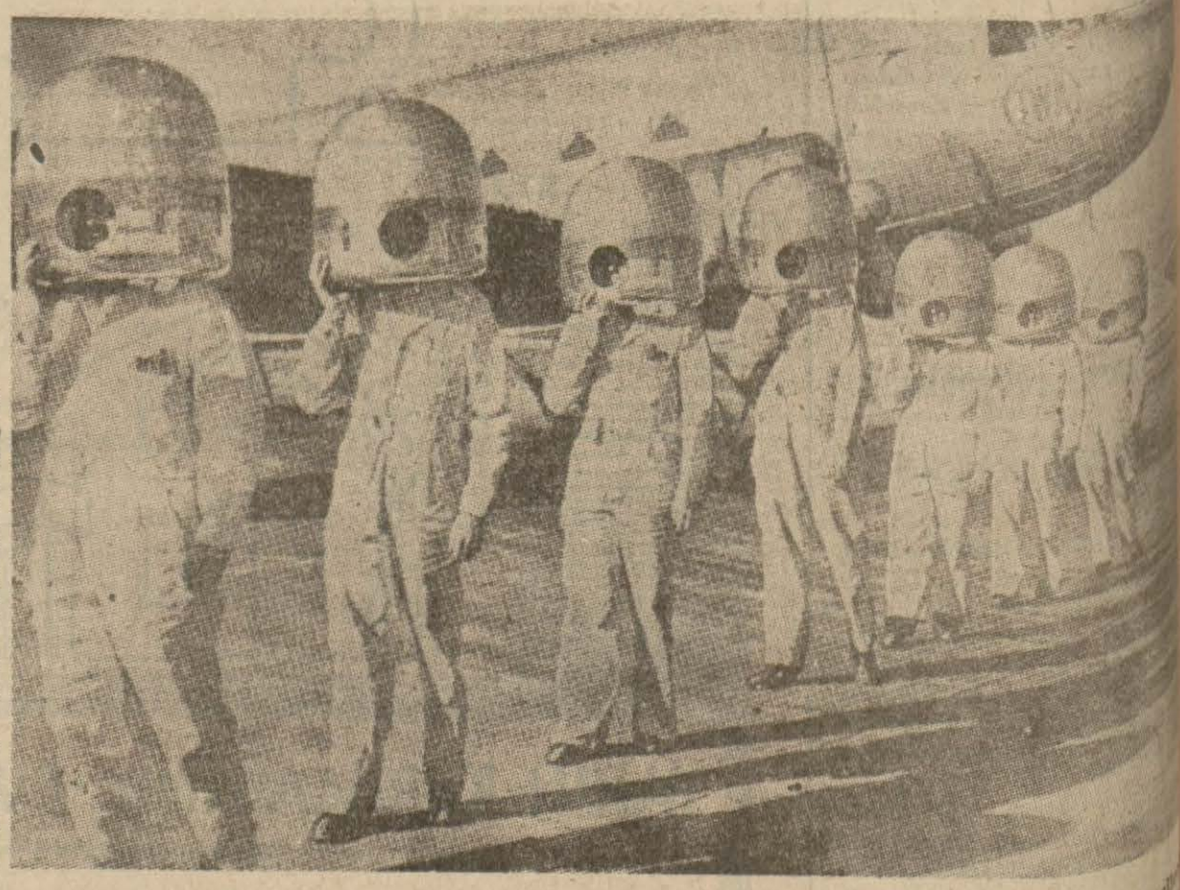

Bu adamlar başka bir seyyareden gelmiş canavarlara benziyorlar. Halbuki başlarında tayyarecinin "tencere ismini verdikleri tayyare pervanelerinin yatak mahfazalarını götüen Amerikalı tayyare makineleridir.

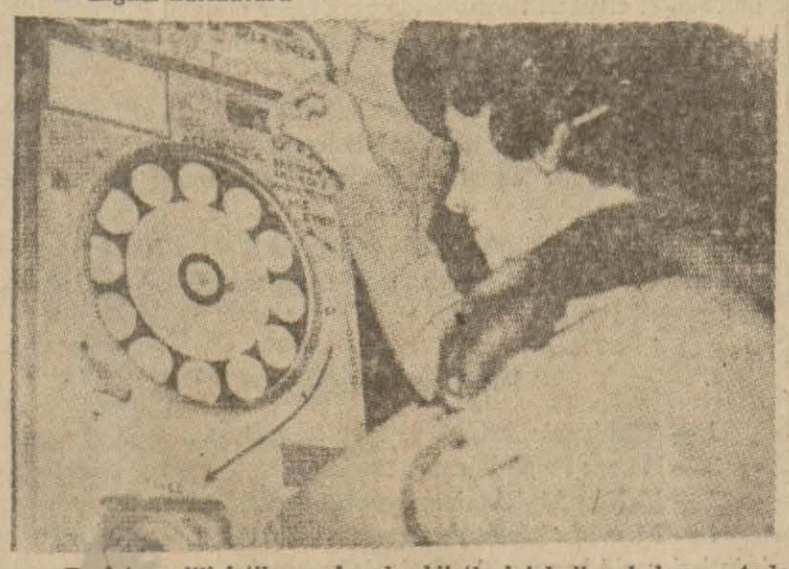

Pariste, milli istikraz piyanko biletlerini halkın kolayca tedariki için yeni bir usul bulunmuştur. Para atınca işliyen bir makine şeklindeki bu kutuya bir bilet parasını atıyorsunuz. Önünüze bir bilet düşüyor. Bu bir tali işi olduğu için biletin numarasını seçmek de bu suretle tesadüfe bırakılmış oluyor.

... ve şüphesiz hepsinden tesirli teneke kutularda

ALGOPAN

Gribi, nezleyi, Romatizmayı, diş ve baş ağrılarını hemen geçiren yegâne kaşelerdir. Madeni kutularda olduğundan tesiri ve terkibi sabittir. İsmine ve markasına lütfen dikkat. Her eczanede teklik kutusu 7,5 kuruştur.